

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

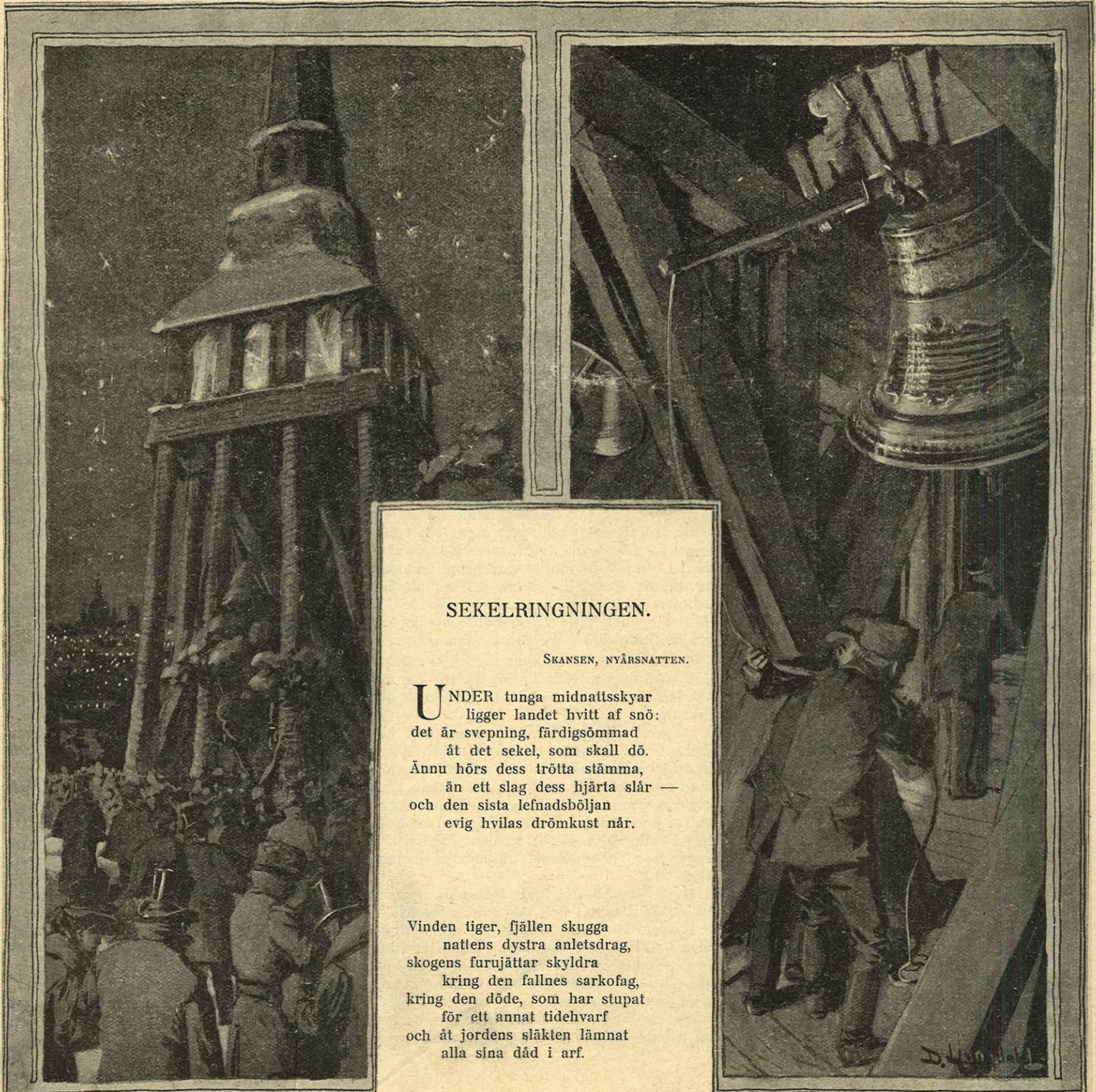
FÖR KVINNAN OCH HEMMET

N:R 1 (680).

LÖRDAGEN DEN 6 JANUARI 1900.

13:DE ÅRG.

<p>PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR:</p> <p>IDUN KR. 5:—</p> <p>IDUNS PRAKTUPPLAGA » 7:50</p> <p>IDUNS MODETIDN. MED PL. » 5:—</p> <p>IDUNS MODETIDN. UTAN PL. » 3:—</p>	<p>UTGIFNINGSTID:</p> <p>HVARJE LÖRDAG.</p> <p>LÖSNUMMERPRIS: 10 ÖRE.</p>	<p>REDAKTÖR OCH UTGIFVARE:</p> <p>FRITHIOF HELLBERG</p> <p>TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3.</p> <p>REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING.</p>	<p>BYRÅ OCH EXPEDITION:</p> <p>KLARA S. KYRKO GATA 16, 1 TR.</p> <p>ÖPPEN KL. 10—5.</p> <p>ALLM. TEL. 61 47. RIKS 16 46</p>	<p>KOMMISSIONÄRER</p> <p>ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALL- DELES SÄRSKILDT FÖRMÅNL. VILLKOR.</p> <p>STOCKHOLM, IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.</p>
--	---	---	---	---

SEKELRINGNINGEN.

SKANSEN, NYÅRSNATTEN.

UNDER tunga midnattsskyar
ligger landet hvitt af snö:
det är svepning, färdigsömmad
åt det sekel, som skall dö.
Ännu hörs dess trötta stämma,
än ett slag dess hjärta slår —
och den sista lefnadsböljan
evig hvilas drömkust når.

Vinden tiger, fjällen skugga
nattens dystra anletsdrag,
skogens furujättar skyldra
kring den fallnes sarkofag,
kring den döde, som har stupat
för ett annat tidehvarf
och åt jordens släkten lämnat
alla sina dåd i arf.

Dåd, i hvitka ljuset flamar, mänskoandens klara ljus,
som har ljungat genom världen, skingrat kvalm och lagt i grus
murkna bålverk, där de hindrat djärfva tankars fria flykt,
och på störtade ruiner nya sanningstempel byggt.

Dåd, i hvilka snillet vägat i naturens dunkla schakt
och dess många dolda krafter upp i dagens solsken bragt,
för att tvinga dem att verka uti ångans hvita svall
och att ljudet blixtnabbt bära genom tråd utaf metall.

Men ock dåd af brutna löften, kränkta lagar, tyranni,
våld på folkfrihet och odling, trots ett folkens hjärteskri,
och i själfva dödsminuten svärdens rassel, kulors gny,
medan krigets mordbrandslägor stänka blod på nattens sky.

Haf dock frid, där nu du sofver, höljdt uti din svepnings lin!
Sveabygdens stjärnhvalf spänner öfver dig sin baldakin. —
Re'n det nya seklet nalkas, lyst af samma stjärnors glans,
hälsadt af kung Oscars klockor ifrån Djurgårdsbergens Skans.

Genom vinternattens tystnad eka de bland stadens hus,
hvilkas svarla silhuetter genomskimras utaf ljus.
Så ock glimmar mången gnista djupt i månet mänskobröst,
väckt i seklets första stunder utaf malmens klara röst.

Klangen ljommar öfver taken, öfver fjärdar, näs och sund,
väcker landets alla bygder upp ur sömnen för en stund,
sjunger helg i lappens kåta under norrskensslöjors brand,
sjunger helg i Dalabyar längs med Siljans hvita strand;

sjunger genom Tivedsskogar, öfver Vetterns sagodjup,
öfver Smålands rullstensåsar och dess furuklädda stup,
dallrar öfver Skånes slätter ut på näset vid Skanör —
alla svenska tempel svara uti tusenstämmig kör...

Ringen, vigda klockor, ringen, låten edra kläppars malm
göra ljus den dag, som nalkas, skingren unkenhet och kvalm!
Ringen in en tid, som äger mer af andlig hälsas färg,
mindre guld, men mera heder, mindre prål, men mera mærg!

Ringen så, att hjärtan klappa utaf trängtans alla kval
efter livvets fjärrbelagna och förglömda ideal,
ringen så, att själar gripas utaf större känslors glöd,
än att offra sig i kampen för ett dagligt sötebröd!

Ringen storm, hvars jättepustar stjälpa tidens Molochstod,
ringen kärlek, brodersinne, ringen framtidshopp och mod!
Kanske töcknet då skall brista, smälta bort i solig rymd,
och vi åter finna vägen, som så länge varit skymd!

ERNST HÖGMAN.

JULKLAPPEN. BERÄTTELSE AF ANNA WAHLENBERG.

GUD VET HVAD som försiggick i barn-
kammaren! Det lät nästan som om
där lektes grisslakt och man fått tag i bä-
sta köksknifven och operera med.

Men lika leende och oberörd som alltid
satt nya barnfröken kvar inne hos frun i
hvardagsrummet och höll sällskap, virkade
på spetsen kring lillans sängtäck och be-
rättade sina memoarer.

Två gånger hade redan fru Gertrud Hej-
den sett upp från sin söm med en undrande
blick och afbrutit henne med det menande
spörsmålet:

»Nej, men hvad tror fröken de ha för
sig?»

Men utan att ens vända på hufvudet hade
fröken Emma helt lugnt genmält, som om
saken alls inte rört henne:

»Ja, de ta's väl litet som vänligt, kan
jag tro.»

Och därefter hade hon återtagit sin be-
rättelses löpande tråd utan en tanke på att
hennes åhörarinna möjligtvis skulle kunna
intrassera sig för andra saker och ting här i
världen än den.

Inte ens när frun själf steg upp och gick
ut för att höra hvad som stod på, bekom
det henne det ringaste. Hon satt i all sköns
ro stilla på sin stol, och när Gertrud kom
tillbaka med en trumpen min, sade hon bara
helt vänligt:

»Nå, det var väl inte så farligt, förstår
jag?»

Och när hon på den frågan fick ett täm-
ligen spetsigt svar, var hon lika glad för det,
yttrade något om ostyriga barn i allmän-
het, och fortsatte åter med sin lefnadsskil-
dring.

Ja, det var en märkvärdig flicka att ha
ett gladt och jämnt lynne. Ingenting kun-
de bringa henne ur fattningen, vare sig snä-
sor eller pikar, vare sig köld eller tystnad.

Alltid såg hon lika glad och förnöjd ut, och
på hennes runda kinder skeno ständigt ett
par glansdagrar af idel belåtenhet, så att
de liknade ett par nyss gnidna äpplen, fär-
diga att läggas i fruktskålen.

För öfrigt var det ganska svårt att vara
snäsig och ovänlig mot henne, ty hon af-
väpnade en alltid med sitt leende ansikte
och sin oskyldiga min, som så tydligt sade,
att hon alls inte visste af att hon gjort nå-
got galet eller att man kunde ha något skäl
att vara missnöjd med henne.

Aldrig talade hon heller annat än godt
om folk och om, hur snälla de voro, och om,
hur mycket de tyckte om henne. Och
ibland skämde fru Gertrud riktigt för sig
själf öfver att hon ensam kunde känna en
sådan förargelse stiga upp inom sig emot
en varelse, som alla andra satte så stort vär-
de på, och att det skulle vara henne så svårt
att hindra sitt dåliga lynne att komma till
utbrott. Detta lyckades henne dock för det
mesta, ty hon ville åtminstone inte visa,
att hon var sämre än andra människor.

Men att hon missräknat sig en smula på
den ställning, fröken Emma skulle komma
att intaga i huset, var i alla händelser ett
faktum.

Då hon engagerat henne, hade hon be-
traktat henne som en helt enkel flicka,
hvarför man således kunde antaga, att hon
icke i motsats till sådana barnfröknar, som
komma från bildade hem, skulle ha några
större pretentioner, utan snällt och besked-
ligt skulle ägna sig åt barnen, för hvilkas
vård man uteslutande räknat på hennes
tjänster.

Men fröken Emma hade fattat sin uppgift
på ett helt annat och mångsidigare sätt.

Barnen lät hon helst sköta sig själfva,
men i stället gick hon hack i häl efter frun,
hvarter denna än sökte sin tillflykt, och höll
sällskap och talade om, hur intim hon varit
med sina förra fruar.

När det var främmande, lade hon barnen
en timme tidigare och tog helt vänligt och

oombedd på sig största delen af Gertruds
vårinneplikter, trugade gästerna att äta
och satte sig i salongsoffan och konver-
serade med en sådan frimodighet och be-
kymmerslöshet för alla de små grodor, som
hoppade ur hennes mun, att man rakt inte
visste, hur man skulle bära sig åt för att
hejda hennes älskvärdhet.

Och när man skulle bort till släkt och
vänner, tog hon för gifvet, att hon skulle
med och stod färdig och fin på samma gång
som de andra, så att det var omöjligt att
låta henne stanna hemma.

Ja, någon ny barnfröken hade man väl
knappast fått, men i stället en ny familje-
medlem.

Det var på detta fru Gertrud nu satt och
funderade, medan rynkorna drogo ihop sig
i hennes panna och fröken Emma fortsatte
att berätta om alla snälla och hyggliga
människor, som lefde och verkade här på
jorden, och som särskildt varit så snälla
och hyggliga mot henne, den lilla barn-
fröken.

En stor del af historierna gingo emeller-
tid förlorade för fru Gertrud på grund af
denna hennes tankspriddhet. Men plötsligt
vaknade hon upp. Fröken Emma hade bör-
jat tala om jul och julklappar, och det var
nästan en fråga för dagen, ty man var nu
i början af december.

Det var alldeles förundransvärdt, hvad
man öfveröst henne med julklappar!

När man betänkte, att hon blott ägde en
liten oansenlig byrå med tre lådor, var det
rent obegripligt, hur den kunde rymma alla
dessa presenter. Det var klädningstyg, och
det var guldklockor, och det var ringar, och
det var armband, och det var silfverkver-
ter i oändlighet. Och hur många portmon-
näer med femtiokronor i, som helt finkäns-
ligt smugglats in i hennes servet eller ficka
eller under hennes hufvudkudde, det kunde
då inte räknas upp. Om hon haft något
förstånd att sköta pengar, så borde då den
flickan ha varit kapitalist.

När hon slutligen höll upp ett ögonblick för att hvila tungan och satt och bredde ut täckspetsen öfver knäet, passade fru Gertrud på att tala ut ett par ord, som en god stund legat henne i sinnet.

»Ja, det får jag säga var stora presenter,» anmärkte hon. »Men, snälla fröken, gå för all del inte och tro, att vi kan vara så där generösa, för det ha vi inte råd till.»

»Ack, ack, ack!»

Den lilla barnfröken öppnade sina ögon på vid gafvel och vände på dem åt alla väderstreck.

Inte fick frun tro, att hon gick och tänkte på något sådant. Hvad brydde hon sig om hvad hon fick! Om man bara gaf henne så mycket som af en knappnåls värde, så var hon lika glad för det. Det gjorde henne alldeles detsamma, om hon fick litet eller mycket.

Detta tal lugnade visserligen fru Gertrud en smula. Flickan var kanske inte vare sig så inmarig eller så pretentiös, som hon nyss hade trott. Men i alla fall tänkte hon under de följande dagarne rätt mycket på fröken Emmas julklappshistorier. För att icke skillnaden i frikostighet skulle bli allt för stor mellan hennes förra och nuvarande herrskap, måste man ju anstränga sig att ge henne så stor present som möjligt, och när julaftonen kom, fick verkligen den lilla barnfröken en rikligare gåfva än man först tillämnat henne.

Det oaktadt satt emellertid fru Gertrud med oro i sinnet, under det paketet rullades upp. Det var ju ingenting, ett fattigt lappri mot hvad den bortskämda flickan var van att få.

Men när den nätta kappan slutligen låg utbredd på bordet, kunde man dock icke misstaga sig på, att mottagarinnan blef glad. Hon sken som en sol och hon tackade och neg, så att det icke ville bli något slut på det. Man skulle till och med kunnat tro, att hon aldrig i sitt lif fått en så stor- artad present.

»Tänk, hvad man ändå kan misskänna folk,» sade Gertrud litet ångerfullt till sig själf. »Hon har nog i alla fall uppriktigt fäst sig vid mig och blir därför glad för det minsta hon får.»

Genom denna nya syn på flickans karaktär fick hon nästan sympatier för henne och förargade sig knappast alls öfver, att hon nu måste taga henne med på alla jul- bjudningarna inom släkten.

Men när de egentliga jultillställningarna voro öfver, inviterades man likväl till ett kalas, dit den lilla barnfröken icke objuden kunde tagas med.

Det var ett sådant där stort notvarp till supé, med vaktmästare och kokfru, dyra viner och mat i oändlighet och där gästerna hela kvällen sitta inpackade i sina respektive vråar af brist på förmåga att lotsa sig fram genom trängseln, under det värden själf går sakt omkring, gnuggar händerna af belåtenhet och säger till hvar och en, han möter:

»Ja, se, jag tycker det är så bra med sådana här större bjudningar, för då kan hvar och en välja sällskap efter egen smak. Alltid ska man väl träffa på någon liktänkande bland så många.»

Det föll sig likväl icke så, att fru Gertrud träffade på några liktänkande själar i det hörn, där hon var instängd för aftonen, och hon hade suttit och stridt mot gäspningarna en lång stund, då hon ändtligen blef presenterad för en ståtlig, medelålders dam, som intresserade henne. Hennes ut-

seende var henne alls icke bekant, men däremot namnet, och i samma förhållande tycktes hon själf stå till den nyrepresenterade.

»Om jag inte misstar mig, bästa fru Hejden,» sade den ståtliga damen, »så äro vi visst redan bekanta till namnet?»

»Ja, jag tror det,» svarade Gertrud. »Genom en liten barnfröken, som har varit hos fru Krantz? Eller hur?»

»Alldeles. Så lyckligt, att hon kommit i en så utomordentligt angenäm familj som er! När hon var hemma hos mig och hälsade på för några dar sedan, utgöt hon sig med en sådan förtjusning öfver fru Hejden.»

»Ja, öfver fru Krantz sjunger hon då lofsånger hvarenda dag.»

Hittills var allt godt och väl, och de båda fruarna sutto en god stund och sade hvarann älskvärdheter med en annans ord. Men hur det var, kom det malört i honungen genom ett mindre välbetänkt yttrande från fru Gertrud.

»Hvad som mest glädde henne hos er,» sade Gertrud, »var ändå, att fru Krantz var riktigt som en mor för henne och behandlade henne nästan lika ömt, som om hon varit ert eget barn.»

Det tog eld. Fru Krantz var visserligen öfver fyrtiofem år och fröken Emma inte mer än tjugutre, men när man såg så ung, bra och fraiche ut som fru Krantz, så var det i alla fall upprörande, att någon kunde tänka sig möjligheten, att hon kunde haft en så pass gammal dotter. Och om nu Emma haft en sådan taktlös fantasi, så var det nog oförlåtligt, men att fru Hejden kunde omtala den helt högt och utan indignation var ännu mera oförlåtligt. Det måste kännas, och vapen fanns det godt om.

»Kära fru Hejden,» sade hon, »välvilja ska man väl visa mot alla sina tjänare. Det är väl ingenting att berömma mig för. Nej, då tror jag allt att hon trifs bra mycket bättre på sin nya plats, där hon blir bemött af sin fru med en sådan sympati och systerlig tillgifvenhet.»

»Systerlig tillgifvenhet!»

»Ja, hon talade om för mig, att ni alltid vill ha henne hos er, både inomhus och när ni går ut och promenerar, ja, att ni är riktigt oskiljaktiga.»

»Oskiljaktiga!!»

»Så sa' hon åtminstone. Och när det är främmande, får hon alltid lof att vara inne och hjälpa till med att vara värdinna.»

»Värdinna!!!»

»Och när ni skall bort, så tvingas hon att följa med, fastän hon riktigt skäms för så mycken ära.»

»Nej, nej! Det är för starkt!»

»Nåja,» sade fru Krantz, »visst vet jag, att hon har en något liflig fantasi, men nog måtte ni tycka bra mycket om henne, eftersom hon fått så storartade julklappar. Hon talade om för flickorna därhemma, att hon fått en päls med björnskinnskrage, och i fickan låg en portmonnä med femtio kronor.»

Nu förlorade fru Gertrud fullständigt andedräkten. Under ett par sekunder förmådde hon ingenting säga, utan satt bara och stirrade på fru Krantz.

Nog hade hon haft sina dubier om fröken Emmas historier, men att hon skulle kunna gå och berätta likadana orimligheter om henne själf, det hade aldrig fallit henne in. Och hvilken likhet sedan! Så trogen och fullständig man gärna kunde

tänka sig. Inte en gång den insmugglade femtiokronan fattades.

Sedan hon lugnat sig något, talade hon ut om saken i öfver två timmar med både fru Krantz och andra bekanta, men kunde likväl icke få den ur hufvudet.

Hon tänkte på den hela kvällen. Hon tänkte på den under hemvägen. Hon vaknade upp om natten och tänkte på den, och hon tänkte på den med detsamma hon öppnade ögonen på morgonen.

På kortast möjliga tid gjorde hon toalett och skyndade så ut i våningen för att söka fröken Emma. Det skulle bli roligt att höra, hvad hon gaf för förklaring.

Hon fann henne ute i salen, där hon stod och serverade barnen deras frukostchokolad, och då Gertrud vinkade in henne i nästa rum, lämnade hon genast sitt göromål och kom emot henne med sitt vanliga oskyldiga och leende ansikte.

Hvad som mest brände Gertrud på tungan var harmen öfver »den systerliga tillgifvenheten» och »den varma sympatien», som hon fått sig pådiktad af denna lilla tilltagsna, obetydliga, inskränkta, ouppfostrade flickunge. Men som detta var den ömtåligaste punkten, drog hon sig för att börja med den och beslöt att öppna elden med den påtagligaste osanningen.

»Hör nu, fröken Emma,» sade hon, »jag har fått veta, att fröken går och säger, att fröken fått en päls med björnskinnskrage och femtio kronor af oss i julklapp?»

Fröken Emma slog upp sina ögon, så att de blefvo riktigt stora och strålande.

»Ja,» sade hon med ett litet slugt småleende, »man ska väl hålla på husets anseende, vet jag.»

Det kom något förbluffande, och fru Gertrud hittade icke genast det rätta svaret.

»Först och främst ska man väl tänka på att inte narras,» genmålde hon.

»Åh, vet frun, det gör jag så gärna för fruns skull,» sade den lilla barnfröken, under det tårarna stego henne i ögonen och hon darrade på rösten. »När en människa varit så snäll mot mig som frun, så kan jag göra hvad som helst för henne. Och vet frun, om jag också bara fått ett förkläde till julklapp, så hade jag åtminstone sagt att jag fått fem klädningstyg, det kan frun vara säker på, för se jag är inte den, som talar annat än väl om dem, jag tycker om. — Ja, Elsa lilla, jag kommer!»

Barnen hade ropat henne från frukostbordet, och borta var hon i en blink, ty efter hvad hon kunde förstå, var ämnet utageradt.

Men fru Gertrud stod kvar och funderade.

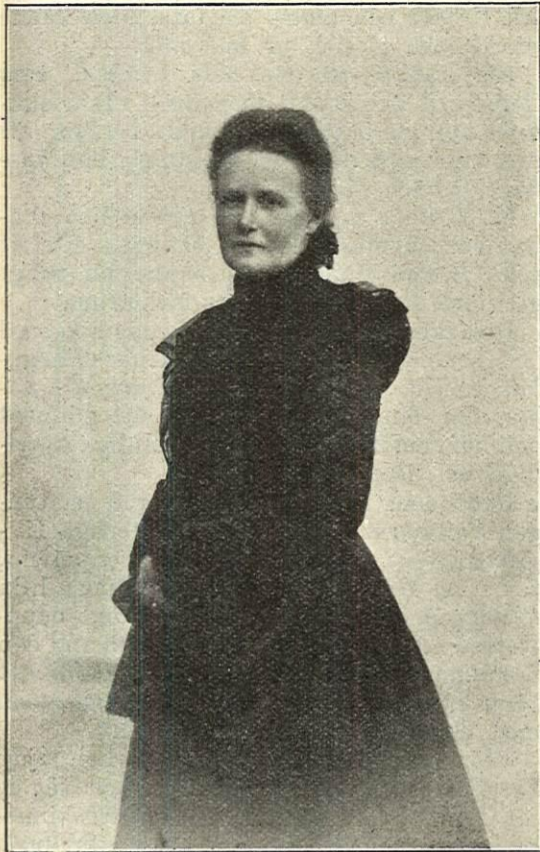
Var flickan helt enkelt godhjärtad och tillgifven? Eller bara slug? Eller kanske allt detta tillsammans?

Och hvad skulle man taga sig till med en sådan varelse?

Ja, det var frågan.

»EN DROPPE UR HAFVET»,

Annie Quidings af alla litteraturvänner helt visst med spändt intresse motsedda nya roman, börjar införas i romanbilagan till detta nummer af Idun. Ej minst för att regelbundet och komplett bekomma detta intressanta arbete torde *omedelbar prenumeration* vara att förorda för alla dem, som ej redan verkställt sådan.

AUGUSTA AHLSTRÖMER, FÖDD
EHRENBORG.

A. H. Ahlfors foto.

DA IDUN NYLIGEN i sitt julnummer framställt åtskilliga porträtt från »samhällets höjder», vilja vi till dessa foga ännu ett, som icke utan skäl tillvunnit sig de svenska kvinnornas intresse. Det är nämligen bilden af den dam, som under en följd af år såsom uppvaktande åtföljt vår kronprinsessa under hennes årligen förnyade utländska resor, hvarunder hon allt mera haft att glädja sig af högst densamma ynnest och bevägenhet. Vi vilja här till de sympatiska dragen af friherrinnan Ahlströmer bifoga några korta, biografiska meddelanden.

På den gamla säteriegården Bårarp i Halland, som i tidernas längd innehafts af omväxlande danska och svenska ägare, och särskildt utmärkt sig för sina goda trädgårdar, föddes den 11 juli 1847 Augusta Ehrenborg, dotter af dåvarande ägaren till Bårarp, löjtnant Ehrenborg och hans maka, Augusta Georgina af Melin. Den unga dottern erhöi redan från sina tidigaste år den sorgfälligaste uppfostran, som i hemmet ägnades henne först af fröken Collinius och sedermera af de kända frökarna Zander, hvilka för en tid hade sin berömda uppfostringsanstalt förlagd till Bårarp. Redan tidigt erfor den lifliga unga flickan djupa intryck af den kristendomsundervisning de förstodo att på ett för barnen tilltalande sätt meddela sina elever, hvilka intryck sedermera hos Augusta Ehrenborg än mera fördjupades under hennes nattvardsläsning för domprosten Wieselgren.

1863 ingick hon äktenskap med dåvarande landshöfding Ahlströmer i Halmstad, som på sin bröllopsdag utnämndes till konsultativt statsråd och bosatte sig i hufvudstaden. Hans vacklande hälsa föranledde emellertid de båda makarne att alltemellanåt företaga längre resor till utländska bad- och hälsovårdsanstalter, hvarunder den unga friherrinnans lätthet att tillägna sig främmande språk och ogeneradt röra sig på

dessas alltmer utvecklade sig. Värderad och eftersökt för sitt spirituella umgängessätt, framlefde hon sålunda flere år inom diplomatiens kretsar, tills den åldrige maken, tio år efter sitt afskedstagande 1878, genom döden befriades från allt arbete på jorden. Den yttre ställningen för hans efterlevande maka blef härigenom i hög grad förändrad, då salongernas eftersökta prydnad i ett mera obemärkt hem, och särskildt i en alltmera vidgad kärleksverksamhet bland nödens barn, fann den tillfredsställda, hvarefter hon längtade. Särskildt räknade hon såsom en viktig vändpunkt i sitt lif en allvarsam sjukdom, hvilken under badresorna med mannen träffat henne i Wildbad, hvarvid evighetens vikt såsom aldrig förut trädde henne under ögonen. Söndagsskolan omfattades från denna tid med varmt intresse af henne, och själf förestod hon en afdelning för de högre klassernas barn. Sjuka och lidande af alla slag lågo henne ock varmt om hjärtat, hvarför Sofiahemmet blef en af de stiftelser, åt hvilka hon ägnade sitt innerligaste deltagande. Från dess allra första början var hon också inspektrice för detta hem, intill dess det nya hemmet stod färdigt och hon af andra plikter tidsvis kallades långt härifrån.

Då vår kronprinsessa af hälsoskäl och på läkares inrådan måste för längre tider lämna den svenska konungaborgen för att i sydligare länder söka återvinna de förlorade krafterna, uppstod naturligtvis ett allvarligt sökande efter den person, som skulle vara kvalificerad att åtfölja henne på dessa resor. Uppdraget fordrade stora betingelser, och valet föll redan första året på friherrinnan Ahlströmer, som sedan dess år efter år emottagit samma förtroendeuppdrag, i det hon vid inbrytandet af den kallare årstiden åtföljt h. k. h. till södern, hvarifrån hon vanligen först i början af maj återgått till privatlivet i hemlandet. Hvad den intelligenta kvinnan under dessa förnyade resor varit i tillfälle att se och iakttaga är icke platsen här att i minsta mån antyda. »Säg så litet som möjligt om mig,» yttrade hon vid talet härom till den, som nedskrifvit dessa rader, »säg blott, att Gud bevisat mig stor barmhärtighet, och att äran därför må vara hans!»

I hemlandet har friherrinnan Ahlströmer redt sig ett intagande sommarhem i den vackra Lyckebydalen utanför Karlskrona, där hon i kretsen af kära anhöriga njuter af hvila och nordiskt sommarlif, dock icke af dådlös verksamhet, ty äfven här är hon verksam i söndagsskolan och bland de fattiga barnen. Trakten har blifvit känd för sitt vilda folklif, och de ofta förekommande orgierna ha till och med gifvit den namn af »Sveriges Kina». En bättre anda har dock på senaste tid vunnit inträde bland ungdomen, hvartill »friherrinnans bibelklass» och sista årets öppnade »läsestuga för unga arbetare» icke oväsentligt bidragit.

L. S.

POLITISK RÖSTRÄTT FÖR KVINNA.
Från Fredrika-Bremer-förbundets styrelse öfverlämnades förliden lördag till k. m:t en skrivelse, däri förbundet hemställer, att k. m:t täcktes särskildt eller i samband med annan rösträttsreform taga i öfvervägande angelägenheten att bereda kvinna rösträtt vid val till riksdagens andra kammare, därest hon i öfrigt uppfyller de för dylik rösträtt stadgade villkor. Med anledning af denna skrivelse uppvaktades exc. Boström af förbundets v. ordförande, fru Agda Montelius, och dess byråföreståndarinna fröken Gertrud Adelborg.

EN GOD OCH ERFAREN BARN-
SKÖTERSKA.

HUR MÅNGEN MODER önskar sig ej en sådan skatt, som det tyvärr ej så sällan är omöjligt att finna, och hvarför? Säkert icke därför att ej många unga flickor gärna skulle ägna sig åt vården af små barn, men en stackars barnjungfru får oftast den minsta lönen, det mest tröttande arbetet, disponerar minst af alla sin tid och — värst af allt — kastas ofta in i sin ansvarsfulla syssla utan någon som helst underbyggnad.

Här finnas matlagningskurser för kokerskor och hushållsskolor, där äfven en hushållsskolas sysslor inläras, men om någon har håg och lust att ägna sig åt barnavård och vill förbereda sig därtill, måste hon endera, hvilket nog mera sällan händer, hämta lärdom ur böcker eller också söka att komma i en god familj, där husmodern kan inlära och praktiskt undervisa henne. Är hon då snäll och pålitlig, stannar hon kvar i familjen för att snart uppflyttas i den högre lönegraden d. v. s. blifva hushållsskolas.

Dock äro väl våra små barn det käraste vi äga, och jag är öfvertygad, att de flesta mödrar helst själfva vilja sköta och pyssla om sina småtingar, så långt deras krafter medgifva. Men de äro själfva ofta så obegripligt okunniga om allt, som rör de små barnens vård. Ofta behöfver det lilla barnet blott skrika häftigt, för att den oerfarna modern skall tro, att detsamma är alldeles förskräckligt sjukt. Hvilken förfärlig oro är det ej då för den unga modern, som hvarken själf har någon erfarenhet i dessa saker ej heller en god barnsköterska vid sin sida. Huru ofta händer det ej också, att den ömmaste moder, som har många barn i olika åldrar, ett stort hem och en man som gärna vill hafva hennes sällskap, omöjligt kan tillbringa sin dag i barnkammaren och således äfven hon behöfver en god barnsköterska.

Ännu bättre om möjligt behöfver ju den fattiga modern erfarenhet och kunskap i barnavård för att så vidt möjligt väl vårda sina egna små barn.

Det är ej svårt att finna fall, där en god barnavårdarinna är en Guds välsignelse, och tror jag därför, att om ett sällskap kunde komma till stånd i hufvudstaden med syfte att både praktiskt och teoretiskt utbildade goda barnsköterskor, det på det varmaste förtjänar att uppmärksammas af Sveriges mödrar. Krafter äro ock i verksamhet härför.

I planen för detsamma ingår ett hem, där små barn, hvilkas mödrar af en eller annan anledning måste söka sig arbete utom hemmet, skola få god vård.

Då man betänker alla de olyckor, som så ofta träffa de små barn, som lämnas ensamma och utan vård, bör äfven detta bidra till att väcka intresse för den goda saken. Det är därför att hoppas, att många lyckligt lottade mödrar gärna skola bidra till företagets utveckling, och att den goda saken skall blifva till gagn icke blott för dem själfva och deras mindre lyckligt lottade medsysstrar, utan först och sist till välsignelse för de små barnen.

INTRESSERAD MODER.

A. Blomberg foto.

JUL I BARNHEMMET.

DET VAR EN TAFLA, full af jublande barnagladje och varm julstämning, som fröjdade våra blickar, då vi med vår fotograf på julaftonen tittade in en stund till småttingarna i Stockholms stads barnhem för att se, hur de hade det denna kväll, som de flesta af deras jämnåriga ha lyckan tillbringa i familjekretsarne omgifna af ömma föräldrar och kära syskon. Muntert gick långdansen genom rummen, då och då slingrande sig ett par hvarf rundt den stora, vackra julgranen, som i ljus och glitter tronade i en af salarne, och öfverallt var det ett spring och ett lif, ett skratt och ett kvittrande sorl, och ur leende barnansikten med hälsans vackra färger tindrade förväntansfulla blickar, hvilka sade: »Snart få vi våra julklappar!»

I öfre våningen stod julbordet färdigt, ett långt, långt bord öfver hvilket grenljusen lyste så hemtrefligt, dukadt med allt hvad ett barn gärna kan önska sig af »nam-nam» på julens kväll, med »kusar» och julbullar, äpplen och pepparkakor, russin och mandel icke att förglömma, och på hvar plats ett stort pepparkakshus med flagga i toppen. Också strålade de smås ögon af glädje, då de skådade all denna härlighet, i medvetandet att den stund ej var långt borta, då de alla skulle få slå sig ned rundt bordet, där hvar och en hade sin lilla »julehög». Och därefter skulle de kära klapparna delas ut från den stora korgen, som de med egna ögon skymtat djupt inne i garderobens mörker.

»Och tänk dig, Sara,» anförtrorde en af de små hemlighetsfullt åt en af sina vänner, »vi få allesammans flere julklappar hvar.» Vid denna oväntade, hugnesamma nyhet klappade de små händerna af för-

FRU IDA PHALÉN.

tjusning och sågo så innerligt glada och lyckliga ut.

Med kärleksfull hand styr sedan 8 år tillbaka fru Ida Phalén detta hem. Allt bär i detsamma prägeln af den ordning, som hon vill att de små flickorna först och främst skola lära sig såsom den förnämsta förtjänsten hos en blifvande tjänarinna. Barnhemmet hyser nämligen endast flickor, och de fostras här till att en gång bli dugande tjänarinnor i hemmen. Och hemtrefnad är det första intryck man får, då man stiger in öfver tröskeln till det lilla huset, afsides beläget på en liten höjd vid Rådmanngatan n:r 83 med en förtjusande utsikt långt ned öfver staden bort mot Söders höjder. Hvad fru Phalén framför allt sökt verka för, har nämligen varit att gifva sina små skyddslingars tillflyktsort en prägel af hem, i stället för det utseende af en officiell »inrättning», som kännetecknar så många andra dylika institutioner. Och att hon lyckats däri, ha vi med nöje kunnat konstatera. Många af de små förklarade till och med, att de aldrig haft så trefligt och roligt, som sedan de kommit hit.

Under somrarne arbetas i trädgården, som under fru Phaléns insiktsfulla ledning

från en synnerligen anspråkslös plantering förvandlats till en förtjusande ram kring denna lilla »vrå bland bergen» och till ett litet trefligt tillhåll för dess invånare under sommaren, om den också icke alls kan uppväga alla de fördelar, som skulle medfölja hemmets förflyttning till landet under sommaren eller för alltid, då nu inom en snar framtid genom tomtens försäljande fru Phaléns små skyddslingar stå husvilla.

Må vi dock hoppas, att den vackra och välskötta stiftelsen må gå ljusa framtidsdagar till mötes, och att vänliga hjärtan och händer må sträckas till dess stöd. Kunna våra små julbilder från »hemmet» bidra till att väcka något sådant hjärtas intresse, ha de varit väl på sin plats.

IBSENS SENASTE STYCKE: NÅR VI DÖDE VÅGNER. FÖR IDUN AF HELLEN LINDGREN.

UNDER målningens verklighetskonturer anmodar han sina läsare att upptäcka den mystiska mening, som döljer sig bakom. Det är ett slags gåta, han förelägger oss, och som han icke fruktar att göra dunkel. Det förefaller till och med, som om han erfore ett elakt nöje att kittla publikens nyfikenhet, utan att tillfredsställa den. I alla händelser visar han intet förbarmande med dem, han förbryllar, vore de till och med hans bästa vänner och hans tankes alldagliga förtrogna.»

Orden äro sagda af en fransk författare, men om — Goethe som sextioåring, just vid den tid, då han sysselsatte sig med författandet af Pandoras återkomst och Valfrändskaper, och det erbjuder ett egendomligt intresse att anförä dem med anledning af Ibsens senaste arbete. Det erbjuder ett lika märkvärdigt intresse att erinra sig Goethes produktion då, framkallad af hans kärlek till Minna Herzlieb, den unga flickan, och genomväfd af min-

nets och saknadens solglans i solnedgångens sken, och att jämföra det, som då sväfvade för Goethes tankar, med det, som nu sväfvat för Ibsens — en parallel, som kunde utsträckas ända till situationerna i Ibsens senaste arbete: När vi döda vakna.

Äfven i ett uttalande af professorn, af Rubek, den framstående bildhuggaren, som skapat ett mästerverk »uppståndelsens dag», går denna de stora, gamla konstnärernas hexmästarironi igen, som vi finna så många spår af både hos Goethe och Ibsen — jag ber om ursäkt för sammanställningen, fru Nyblom! Denne Rubek omtalar för sin unga hustru, huru konsten för honom icke längre är, hvad den en gång varit — han är människofientlig. »Hela världen vet ingenting — förstär ingenting,» säger han. »Men så ana de i alla fall något,» invänder hon. — »Något, som alls icke är där ja. Något, som aldrig har varit i min tanke. Se, det råka de i extas öfver.» Men att det är en gåta, det medger han, ty han — det är förstas alltjämt professorn, som talar — har erfarit ett elakt nöje att i sina berömda porträtt — han ger publiken blott porträttbyster nu för tiden — bakom bilden insmuggla, afporträtter något annat: husedjuret hos denna människa, porträttligheten hos den ene med hästen, hos den andre med åsnan, hos den tredje, fjärde med hunden och svinet. Det är ett slags njutning för honom — en njutning, som han emellertid kanske icke älskar som sin konstns höjdpunkt.

Den ironiske professorn är förenad med en ung, lifsglad kvinna, men han är icke glad — och för öfrigt icke hon heller. Allt hvad pengar kunna skänka, står dem till buds, och nu befinna de sig på turistresa i Norge. Han har fått hennes ja mot hexmästarlöftet att visa henne all världens härlighet från ett högt berg, och det höga berget har hon nog sett, men världen och dess härlighet har hon icke sett till. Hon vill ut på fjällvidderna, och ångbåtsturen inomskärs faller henne ej på läppen. Och han! »Det var en gång» — som alla sagor börjar, som han fick en modell, och den modellen var en ung kvinna. Hurudan var hon? Hon var skön, det veta vi. Föröfrigt beskrifves hon blott andligen. Hon älskade omedvetet, fullt, starkt och lät alla slöjor för sin kropps och sin själs mysterium falla för honom. Och han mejslade henne med konstnärsglöd för den idé, hon skulle uttrycka som lifvet, när det vaknar med alla möjligheter framför sig — och hennes kropp gömde kanske något af fjällsnöns rena hvithet och oberördhet vid solens första kyss, innan den smälter för dess strålar. Han kände dock, att hennes kroppsliga och andliga fägring höll på att berusa honom och att han ville göra henne till sin, men det fick han icke, trodde han, ty konstnärinstinktens kraf förbjödo honom — hon hade då ej längre varit lifvets morgondrottning, blott en vanlig kvinna. Ju mer han grubblade på henne som ämne, dess tydligare trodde han sig se sin konstnärspflicht att se, men icke röra. Och när taflan var färdig — hans stora, hans enda tafla — då flydde hon bort, hvart visste han ej.

Maja gör med naturbarnets frispråkighet en och annan spetsig anmärkning, men samtalet afbrytes af den instormande godsägaren, jägaren och vildmänniskan Ulfhejm. Han är frispråkig, om någon någon sin varit det, han skall upp på fjället på en af sina vilda jakter. Vile fru Maja kanske följa med? Det vill Maja och hon vill

inte. Men lockande är sällskapet och utsikten. Icke är han vacker med sitt bockskägg och sina krokiga ben — snarast påminner han om en faun, upptäcker hon i sista akten — men allt hos honom är lif — friluftslif, naturberusning, mod, djärphet, dödsförakt, lagförakt, sedeförakt, njutningslust, glädje — åh! — det kan fru Maja förstå. Aldrig en trumpen min, aldrig ett eftertänksamt ord, aldrig någon filosofi eller grubbel — blott nuet, kämpaget, krafttaget, upprymdheten öfver att brottas med bamsen, björnen, så att svetten rinner, sedan äta med frisk aptit, sedan sofva, gå från seger till seger, byte till byte, från björnens fällande till kvinnors eröfrande, men allt i förbigående, allt i lek eller strid — åh! det kan fru Maja förstå! Fru Maja hisnar för allt detta vilda otämda, men hon vill hisna, hon tycker icke illa om att bli rädd, hon förvänas, men lifvet blir roligt, färgrikt, växlande — det är detta hon längtar efter.

Det stora mötet mellan den egentlige tragiske hjälten, professorn, och hans forna sånggudinna i formernas konst, Irene, sker redan i första akten, hvars tekniska formskicklighet i att i lätt samtalskonst verkställa det svåra värfvet att presentera för åskådaren utan att trötta öfvergår all beskrifning. På turisthotellet vistas en mystisk dam, åtföljd af sköterskan-diakonissan. Hon är så där halft sinnesrubbad. När professorn får se henne, upptäcker han genast, att det är hans Irene. De samtala — hon har lefvat ett stormigt lif som varietésångerska, hennes olycka var hans konstnärskyla, ty hon hade älskat honom, därför hade hon flytt. Sedan kastade hon bort sitt lif — nu säger hon honom i halft-förvirrad tal, att hon är död, verkligt död, det var han, som tog hennes själ. När hon återser honom, börjar hon vakna ur sin dvala. Lifvet är slut — kan det börja om igen? — är den fråga, som äfven professorn börjar göra sig. Ty utan att uttrycka det direkt, är allt i pjesen en illustration till ett själens försök att återuppstå, och den känsla, som, ehuru också den icke direkt är uttryckt, börjar röra sig inom professorn, är parallel med hennes: är icke också han död, är icke också hans själ tagen ifrån honom? Det är denna längtan efter en återuppståndelse genom den äkta lifsfullheten, den stora sympatien, som hos dessa båda, de djupare naturerna, uppstår samtidigt med att ett valfrändskapsband af mera enkel beskaffenhet håller på att knytas mellan björnjägaren och fru Maja. Problemet om en sådan pånyttfödelse kan realiseras här nere för de gamla, de redan af lifvet bortbytta, är styckets ena sida, medan dess andra afser att teckna lifsbegäret med dess ofta fräcka öfvermod, dess frihet till val och lifsbestämmelse, åskådliggjord genom de gamla barnen Ulfhejm och Maja på deras villsamma stigar med sinnena och hjärtana jublande af frihet från band, ansvar och samvete.

Kampen mellan professorn och hans hvita dam, den omtöcknade sagogestalt, som heter Irene, uppstår hufvudparten af stycket. Professorn förstår snart hennes anklagelse — han har röfvat hennes själ, då han icke ville tillhöra henne annat än som målaren sitt ämne. Han har föryttrat, han har såli åt allmänheten det hon gaf honom af sig själf, af sin vaknande kvinnlighet, af det varma lifsblodet, har han vampyrartadt utsgit, hvad som kunde vara af nytta för hans konstnärära. Men professorn känner

åter den besynnerliga trollmakten öfver sig från fordom, hans beräkning har slagit fel — det var henne, han behöfde för att skapa. Binda sig vid henne hade kanske varit den eviga förnyelsens källsprång för honom äfven som konstnär, skilja sig från henne har helt säkert varit hans konstns död och hans egen död. Ty som han själf säger — i hans inre finns ett skrin med alla hans synbilder gömda inom sig — han öppnade det förr, medan hon var med honom, när han ville — nu har det gått i baklås — han har icke nyckeln, den hade hon, den har hon än. Men hon är rädd. Hon är sinnessvag, hon fruktar för sig själf, hon fruktar för diakonissan, som är hon själf, som förföljer henne, hennes eget jag, som vaktar henne, hon fruktar därhuset med sin tvångströja, hon fruktar honom, om han icke är ung och kraftig nog att befria henne. Hon lyssnar på hans berättelse om det forna med knifven bakom sin rygg, beredd att nedsticka honom, om hans ursäkter blott bära feghetens prägel; huru mycket hon förstår, vet man icke, nöjaktigt kan han icke redogöra för sig, och medan de leka leken med bäcken, som bortför hennes blommor och hans blad, som skola vara skepp, som bortföra henne, förstår man dunkelt, att han fortsätter samma konstnärlek som fordom för att få henne fast. Och det är därför det är så skarpsinnigt af diktaren, att låta henne stämma möte med honom på högfjället om natten. Skall hon komma? Ja. Skall han komma? Ja. Där skall i hennes tanke afgörelsen ske, om han vågar och vill vara hennes. Sin egen själssvagheter tar hon icke med i beräkningen. Redan före detta möte har han på sätt och vis avslutat sin räkning med Maja, som kväfs af begär efter friluftsjägarens sällskap på en natur till fjället, och som ej visar någon starkare längtan att kvarstanna under professorns hägnande skydd. Men ännu står allt i det obestämdas halfdager.

Den tredje akten är farans och undergångens. Uppe på fjällvidden hotar snöstorm. Där befinna sig i början paret Ulfhejm och Maja. Han gör ett af sina vanliga försök att fria på narri, men blir tillbakavisad, och äntligen anträda dessa bägge den farliga återfärden utefter klippväggen som goda kamrater, men innan dess hafva professorn och Irene mötts däruppe och sett dessa bägge anträda återtaget nedför, medan de stanna kvar. Redan insveper snöstormen och molnen fjällväggarna i mörker och död, och nu brister då professorns gamla kärlek fram i löften och hopp om kärlekslycka tillsammans. Det är för sent. Det är ögonblicket, när de döda vakna, här på jorden åtminstone. Ungdomskraften, hoppfullheten hos henne på honom och på sig själf har han dödat och skrämt bort. Hon kan icke börja på nytt — hon är andlig själfspilling, han också. Vansinnet börjar fatta henne — den karrikatyrbild af lifvet, som uppstår, då vi aldrig lefvat ordentligt, hjärnspökerna, fruktan, själfadtlet, hvad vet jag, oförmågan att handla ur sig själf, blott på grund af inbillningar om hvad man vill och kan — på oändligt många sätt kan det öfversättas men det blir alltid — det är vårt stilla vansinne, som kan benämnas förnuft och klokhet, när vi slumra som döda för lifvet, men som bryter upp som förtviflans raseri, när vi döda vakna, när vi se, hvad vi försummat. Skulle vi kunna börja på nytt? Möjligen. Men fruktan för vårt falska jag har ingått i vårt blod, vår konstitution är fördärfvad af skenlifvets marionettörelser, den mänsk-

liga varietéteaterns krumsprång på tribunen, inför publiken, den professorliga konstens skenlif. Vår konstitution är fördärfvad — vi teckna endast människan-husdjuret med ironi — vi lefva icke människan-naturbarnet med handlingens entusiasm.

Det återkommer oupphörligt, man kunde nästan säga med tröttsam enformighet — detta naturenlighetsackord, som nu också blifvit ett personlighetsackord, i samtidens dikt och tankar. Hur ofta skall det upprepas, för att mänskligheten skall börja på att omvända och bättra sig och få nylifsyn i hvardagsförhållanden. Hur länge skall det dröja, innan samma familjefar eller fru, som nyss blifvit djupt gripen af en skildring ur lifvet, som framställt oförenligheten af två lynnen, som förenats i äktenskap och däraf följande konflikter och olycka — hur länge skall det dröja, innan samma herre och dam låta bli att slå ihop händerna af förtjusning, när någon af deras bekanta, som de vilja väl, blifvit förlofvad — hon, låt vara, med en betitlad herre, han, låt vara, med en stormrik ung dam. För närvarande behöfver man blott höra dessa kvalifikationer för att utbrista: »Tänk, att hon kunde få honom, tänk, att han kunde få henne. Hvilken lycka!» Måhända har Ibsens grubbel öfver lifvets motsatser aldrig iklädt sig så svårbegripliga former som just här. Måhända har han aldrig så rent och öppet som genom hela detta dramas gång inlagt sin protest mot hela den lifsåskådning, som anser det ideala som en blott lek och en oberördhet af verkligheten, som ej förstår, att konst är lif, är personligt lif. Måhända har han aldrig heller uttryckt så tydligt sin egen konstnärnatures själavårda, likasom det är hvarje konstnärnatures våda att på en gång stå utom och vara med, vandan af att vara opersonlig som kritiker och fullt kännande som person, de opersonliga och de personliga intressenas slitande kif, när konstnären skapar. Hvar ligger gränsen? Skulle professor Rubek ens som ung, om han gift sig med sin Irene, undgått konstens sirener, de många, för att släcka sin törst ur sin konstens vishetskälla och skönhetsbrunn, Irene? Skulle den vilde björnjägaren och hans jägarlifs lustiga kamrat, fru Maja, kunnat fästa sig vid hvarandra på allvar och i så fall — hur skall samlifvet blifva? Idel frågor, säger ni, och jag instämmer, men icke som en förebråelse mot diktaren. Har ni någonsin träffat en personlighet, som icke för er framstår som en fråga, som ett haf af möjligheter, som ett diskussionsämne. Har ni träffat på någon, så kan ni kasta honom eller henne i papperskorgen, som vi skrifvarkarlar bruka säga om odugliga manuskript. Tror ni, att någonsin en äkta, det vill säga, en reflekterande diktare tar ur lifvet och skapar barnboksgestalter, ja då... då... då misstar ni er — förlåt mig, käre läsare!

TILL VÅR ÄRADE LÄSEKRETS rikta vi en vördsam uppmaning att ihågkomma Idun med insändande af fotografier och teckningar, som kunna vara af intresse för vår illustrationsafdelning. Alla hafda kostnader ersätta vi naturligtvis tacksamast.

Axel Larsson foto.

SOFIE ELKAN OCH SELMA LAGERLÖF I DEN FÖRRAS HEM I GÖTEBORG.

TVÅ FÖRFATTARINOR PÅ VALLFÄRD.

SELMA LAGERLÖF och **Sofie Elkan** hafva till den sistförflutna julen, den förra genom den fantasirika prosadikten »En herrgårdssågen» och berättelseserien »Drottningar i Kungahälla», den senare genom sin omfångsrika göteborgsroman »John Hall», ytterligare häfdat sitt anseende inför den nordiska publiken som två af vårt lands förnämsta litterära konstnärer.

De båda författarinnorna anträdde strax före jul i hvarandras sällskap en orientresa, dels för att stärka sig efter de senaste månadernas andliga ansträngningar, dels för att i de sol- och färgrika österländerna hämta nytt stoff för sin diktning.

Fröken Lagerlöf, som är bosatt i Falun, passerade på nedresan till fru Elkan i Göteborg hufvudstaden och aflade då ett besök å Iduns byrå.

Det föll af sig själft att vi gjorde den celebra författarinnan ett förslag, att hon skulle sända Idun några resebref från färdens. De borde ju kunna blifva af ett alldeles särskildt intresse, skrifna med hennes fantasirika stil och präglade af hennes originella uppfattningssätt.

Fröken L. gaf emellertid endast ett halft löfte, alldenstund hon endast med svårighet kan författa under resor. Skulle hon emellertid någon gång känna sig disponerad att gripa till pennan, lofvade hon att ihåg-

komma Idun med en eller annan skildring från de trakter, hon passerar.

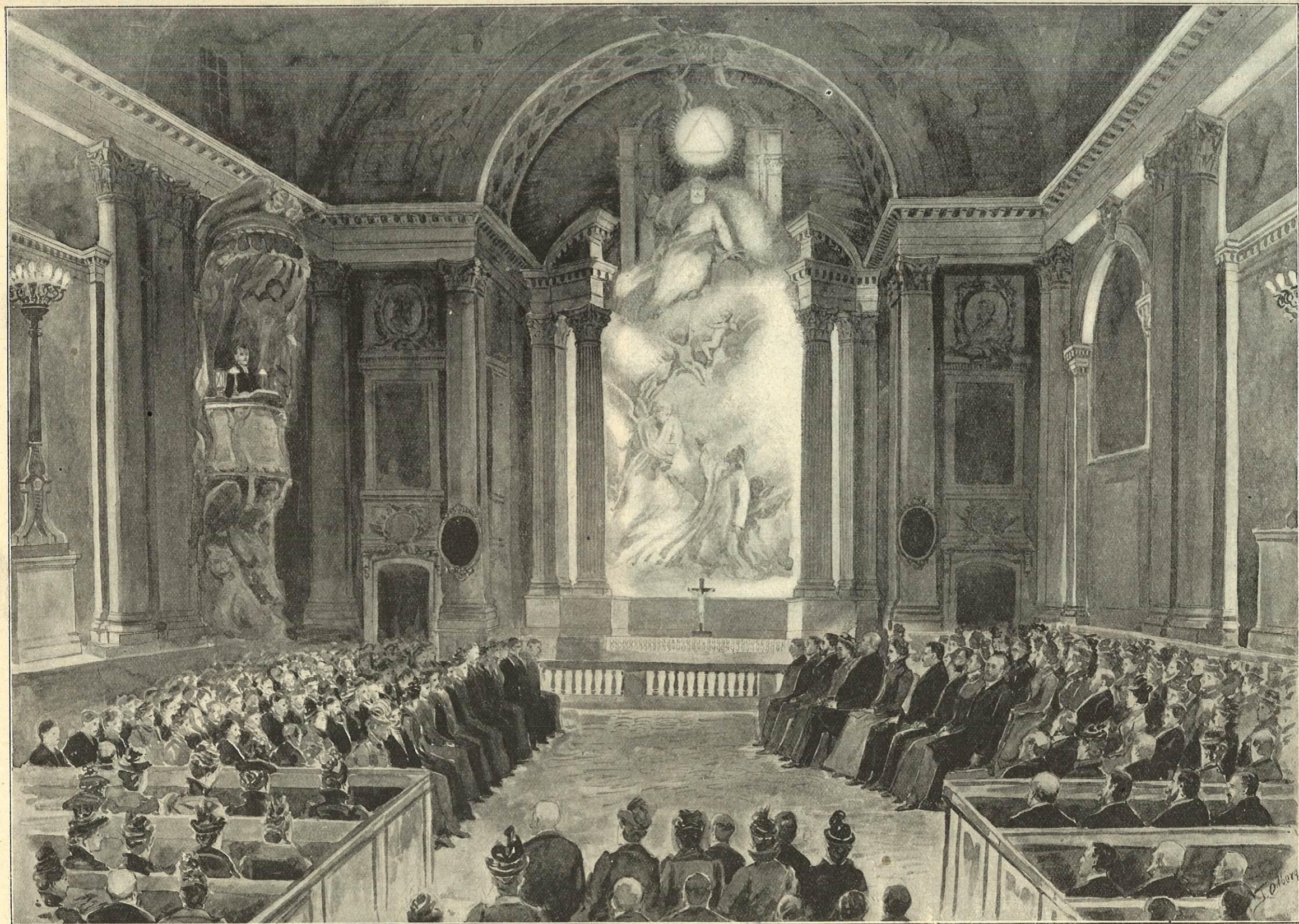
Färden, som är beräknad att upptaga en tid af 6 månader, utgick från Göteborg, fru Elkans hemstad; först ställes kosan till Egypten, därefter besökas Palestina, Syrien, Mindre Asien, Konstantinopel och Grekland; hemfärden tages öfver Italien, hvars östra kuststräcka — alltså ej den vanliga turiststråten — bereses från söder till norr.

Den gruppbild, Idun i sitt dagsnummer meddelar af de båda författarinnorna, är tagen särskildt för vår tidnings räkning i fru Sofie Elkans hem i Göteborg några dagar före de litterära turisternas afresa. Hos den sittande damen igenkänna vi fru Elkans distinguerade drag, och fröken Lagerlöf, som stöder sig mot ryggkarmen på hennes hvilstol, synes rådgöra med henne om någon punkt i det manuskript, hon håller i handen.

NÄR DET NYA SEKLET GICK IN.

DET NYA SEKLETs upprinnelse har, som sig bör, högtidligt manifesterats i hufvudstaden, dels genom klockringning från Hellestadsstapelns å Skansen af de till densamma nyligen skänkta klockorna — konung Oscars klockor är deras officiella namn — samt af sång, utförd på det stora friluftsmuseets område af den nybildade s. k. sekelkören, dels genom nattgudstjänst i Slottskapellet.

Idun, som illustrativt velat hugfästa minnet

MIDNATTSMÄSSAN I SLOTTSKAPELLET VID SEKELSKIFTET.
TECKNING FÖR IDUN AF TYCHO ÖDBERG.

»DET HELIGA ÅRETS» INVIGNING AF PÅFVEN LEO XIII I S:T PETERSKYRKAN I ROM.
TECKNING FRÅN PLATSEN AF DANTE PAULOTTI.

af de vackra och betydelsefulla högtidligheterna i det nya seklets första timme, bjuder i sitt dagsnummer på en del bilder från desamma.

Vår illustration från Skansen på tidningens första sida — af artisten David Ljungdahl — återger såväl det yttre som en interiör af Hellestadsstapeln under sekelringningen. Till höger synas både den stora och den lilla klockan i full gång uppe i bjälklaget. Skimret från de tända blossen afspeglas å storklockans rundning, hvarå är anbragt i upphöjda bokstäfver följande, af skalden Carl Snoilsky författade vackra strof:

Det gryende seklets begynnelsejud,
Min nyfödda klang, Dig bekänner, o Gud!
Den går öfver djupen, en dallrande tolk,
Mot höjden att bedja för konung och folk.
Välsigna det land, som de svenske bebo,
Med glädje och gröda, med kärlek och tro!
Beskydda, o Herre, allt lefvande lif,
Hvart hjärta, som ängslas, hugsvalelse gif!
Dig söker i rymden min äfvande ton
Att smälta i bön kring din evighets tron.

Till vänster ha de lyssnande folkskarorna flockat sig kring stapeln, medan Söders konturer med Katarinas tornkupol och husens illuminerade fönsterrader kunna skönjas i bakgrunden.

Å vår andra bild: »Midnadmässan i Slottskapellet» af Tycho Ödberg fängslas blicken ovillkorligen först vid det praktfullt belysta koret med dess vackra altarpnydnad i hautrelief. Till höger framför altarringen märkas den kungliga familjens närvarande medlemmar, i följande ordning från betraktaren räknadt: prins Bernadotte, prinsessan Bernadotte, prins Eugen, prins Carl, prinsessan Ingeborg, konung Oscar, kronprinsessan och kronprinsen samt deras söner prinsarne Gustaf Adolf och Wilhelm. Å predikstolen synes hofpredikanten C. Ånfeldt.

Gudstjänsten, som började kl. 11,15 e. m. på nyårsaftonen, inleddes med en koral, utförd af kyrkans sångkör, hvarefter altartjänsten förrättades af hofpredikanten Rogberg. Vidare sjöngs en kör med solo, komponerad af kyrkans organist, direktör Aug. Lagergren, till ord af konung Oscar. Den sällsynt högtidliga akten afslutades vid midnatt, då alla huvudstadens tempelklockor samt klockorna å Skansen begynte ringa.

* * *

Ett motstycke till denna protestantiska invigningshögtid vid det nya seklets början är katolikernas med många lysande ceremonier i Rom nyligen afhöllna invigning af det »heliga året» 1900, som vi äfven afbildat i dagsnumret.

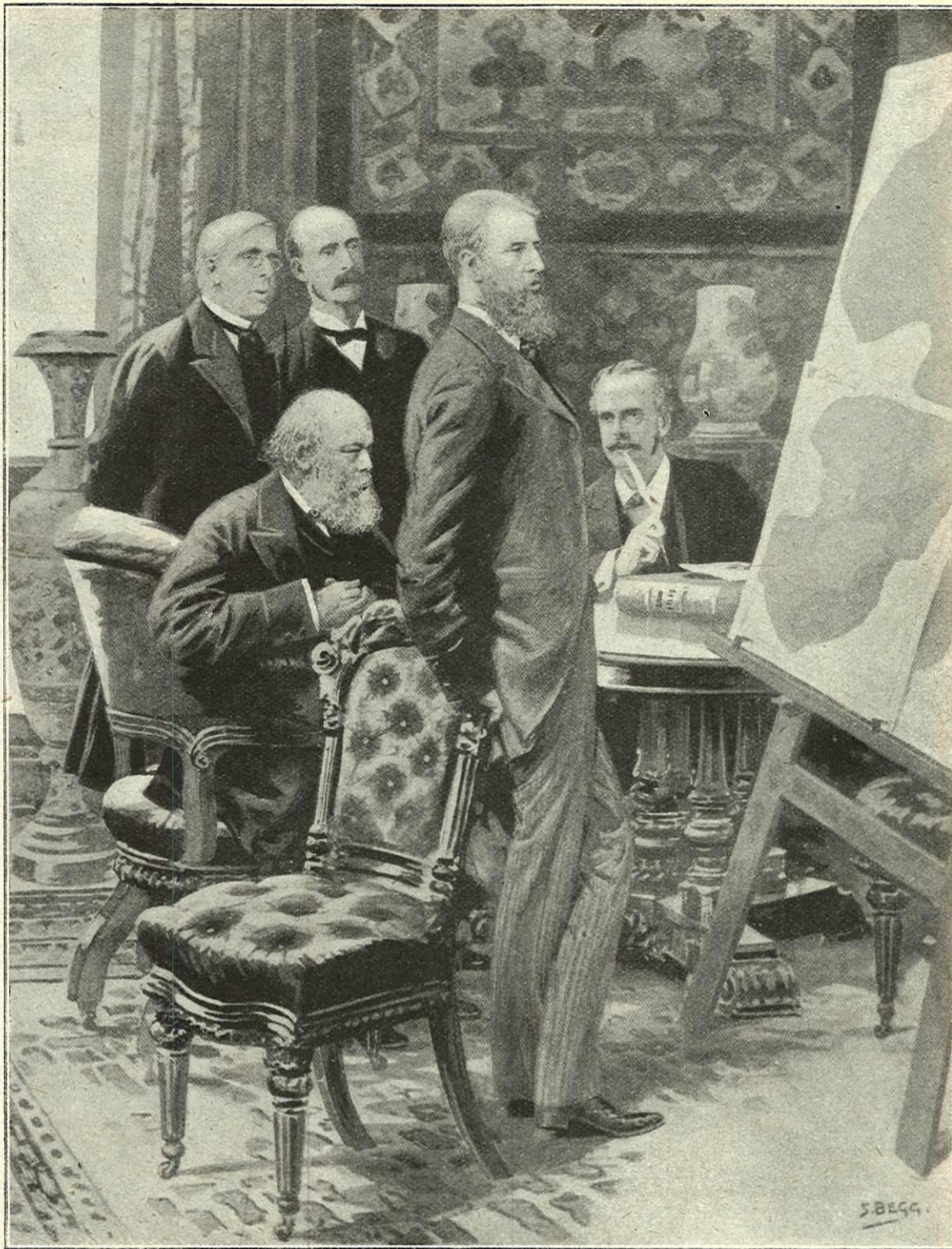
Ett dylikt jubelår firas vid slutet af hvarje sekel, ofta äfven hvar femtionde eller tjugufemte år, allt efter påfvens godtfinnande.

Bruket att fira jubelår härstammar från hebreerna. Hvert 50:de år blefvo hos Israels folk fängelserna öppnade, förbindelser lösta, allting återförsatt i sitt ursprungliga skick.

Det första »heliga året» proklamerades år 1300 af Bonifacius VIII, det senaste år 1825 af Leo XII, men sedan dess har Peterskyrkans heliga port, som endast öppnas vid ingången af hvarje jubelår, varit tillsluten. År 1850 öppnades den ej, emedan Pius IX befann sig i Gaëta, år 1875 förblef den stängd för att protestera mot ockuperandet af Rom.

Leo XIII:s utförande af ceremonien får nu en viss politisk betydelse. Det innebär att påfvadömet så småningom skall återvända till de gamla bruket och uppfylla sina andliga uppgifter.

Vår illustration, af en italiensk artist, framställer det inre af Peterskyrkan under den

Goschen. Salisbury. Landsdowne. Devonshire. Balfour.

ETT SAMMANTRÄDE I FÖRSVARSKOMITÉN I LONDON.

högtidliga ceremonien. I portiken, där akten försiggår, äro läktare uppförda för diplomatiska kären, honoratiorens och särskildt inbjudna gäster. Sedan hans helighet, iförd hvit sidenkåpa med guld- och silfverbroderier, och 4 meter långt släp, med sin hammare af rent guld, en gåfva af biskoparna, medels några slag fällt den förut lösgjorda porten, meddelar han äfven välsignelsen åt dem, hvilka i följd af bristande utrymme i kyrkan ej varit i tillfälle att bevittna den högtidliga akten.

Dörren skall åter igenmuras den 24 dec. 1900. Förböner skola göras för att den ädle och kloke påfve, som presiderade vid ceremonien 1899, äfven måtte få presidera vid desamma nästa år.

VÅRA ILLUSTRATIONER.

EN ÅTTIOÅRING. Då vi i dag meddela bilden af ännu en åldring, sker detta endast som en rättvis gärd af aktning för ett långt, sträfsamt lif, hvilket aldrig unnat sig hvilat, när det gällt att trösta

och stödja andra, ej heller skytt möda och besvär att bringa lidande medmänniskor hjälp, hur motigt och omöjligt det än många gånger sett ut.

Änkefru Sofia Charlotta Hodell föddes den 23 dec. 1819 här i Stockholm, där fadern var bagaremästare. Tidigt fick hon emellertid lära sig arbeta för sitt eget uppehälle, och den ovanliga energi, hon i så rikt mått ägde, kom henne härvid till god hjälp.

Stockholm ägde den tiden ytterst få ackuschörskor, och om man än kan anse, att examina då voro ytterst lindriga, så voro i stället vedervärdigheterna vid yrkets utövande så mycket större. De långa afstånden församlingarna emellan och den nästan totala bristen på samsfärdsmedel ställde stora fordringar på den personliga oppoffringen.

Med aldrig svikande godt lynne och outtröttlig hjälpsamhet fullgjorde änkefru H. ända till för ett tiotal år sedan sitt fordrande kall, och tusental äro de hem, såväl på Östermalm, där hon var bosatt så godt som hela sitt lif, som ock öfriga stadsdelar,

SOFIE HODELL.

där man välsignar vår åttioåring för hennes aldrig svikande pliktrohet och offervillighet under tider af sorg och smärta, för att inte tala om rena pekuniära bekymmer, som hon visste att lindra.

Likväl, och trots hon väl på sin tid var Stockholms mest efterfrågade ackuschörka, hade hon tid öfrigt att ömmande hägna om sitt hem och många barn, af hvilka åtminstone tre blifvit mycket bekanta, och i hvilkas framgångar hon som en vakna moder väl ej har så liten del.

Sonen Frans Hodell är för väl känd att i sammanhang härmed behöfva närmare skildras, så ock den älskliga aktrisen Ida Hodell; det tredje och enda kvarlevande barnet är utgifvaren af Nya Nisse, redaktör Julius Hodell.

Tyvärr kan den gamla nu på sin ålders höst ej glädja sig åt den hälsa och de krafter, som många andra åldringar äro i så lycklig besittning af. Krafterna äro mycket medtagna och både syn och minne hafva märkbart aftagit i skärpa på de sista åren. Men utom hvad vi redan antydtt om hennes lefnadskalls ansträngningar och strapatser, har den nu åttioåriga mer än kanske många andra fått smaka på lifvets bitterhet.

Utom den tidiga förlusten af make, bagaremästaren Carl Hodell, och barn i späd ålder, har hon under de senare decennierna haft smärtan att mista en 20-årig dotter och så i kort följd sonen Frans, som dog 1890, och dottern Ida, som dog 1891, två lika plötsliga som djupt smärtsamma förluster, efter hvilka den gamla aldrig riktigt hämtat sig.

*

EN AFLIDEN THALIAS TJÄNARE. Teaterdirektören Gottfried Littmarck, som nyligen under en resa föll från tåget och illa skadade sig, afled i förra veckan å Halmstads lasarett.

Littmarck var född i Stockholm 1842 och blef vid 18 års ålder student i Upsala. Under åren 1861—63 studerade han vid musikkonservatoriet härstädes och tjänstgjorde sedan som orkesterdirigent på åtskilliga platser.

Jämte sin hustru, den framstående skådespelerskan Ottilia Littmarck, född Rylander, öfvertog han på hösten 1873 Södra teatern, som han innehade ungefär ett år.

Littmarck var en talangfull musiker. Bland hans musikaliska kompositioner torde hans melodier till flere af Sehlstedts visor, såsom »Salig farmor», »Vackert så», »En fluga i april» och »Blick på naturen» m. fl., vara de populäraste. Det var dessa af L. tonsatta visor, som Victor Holmquist på sin tid med så mycken framgång föredrog i sällskapskretsar och på matinéer.

L. sörjes närmast af sin maka.

*

ETT KRIGSRÅD I LONDON. Englands ledande män hafva för närvarande svåra och ansvarsfulla värf att syssla med. Det lifförödande krig, som den engelska nationen nu utkämpar med Transvaals boer och som hittills kräfft tusentals offer bland sönerna af det stora öriket, nödgar, som bekant, Englands regering att oupphörligt afsända nya trupper till Afrika för att ersätta de lidna förlusterna.

Vi bringa i dag våra läsare en bild af det engelska krigsrådet, samladt till öfverläggning. De olika medlemmarne äro: sjöministern lord Goschen, premierministern lord Salisbury, krigsministern lord Landsdowne samt lorderna Devonshire och A. J. Balfour.

I sammanhang med dessa meddela vi äfven porträtten af fältmarskalken lord Roberts och generalmajoren lord Kitchener, förre befälhafvaren öfver engelska armén i Sudan, hvilka nu, efter general Bullers nederlag, utsetts att taga högsta befälet öfver den engelska krigshären i Syd-Afrika.

*

LORD ROBERTS.

LORD KITCHENER.

DROTTNINGENS CHOKOLADKAKOR. Englands ålderstigna drottning ömmar för sina stridande soldater som en mor för sina barn. Med djup sorg genomläser den åldriga landsmodern krigsbulletinerna, som bringa henne dödsbuden från Afrika, dag och natt flyga hennes tankar öfver oceanen till de stridande sönerna bland Transvaals berg. Under julen har hon låtit bespisa ett stort antal af de

CHOKLADASK.

hemmavarande soldathustrurna, medan hon till de engelska trupperna som nyårshälsning låtit skicka en hel last chokoladkakor.

Hvarje kaka är försedd med följande inskription: I wish you a happy new year, Victoria. (Jag önskar er ett godt nytt år, Viktoria.)

»ETT KÄRLEKSVERK AF SVENSKA KVINNOR».

DESSA ORD. återfinnas i afslutningen af den intressanta uppsats om prinsessan Anna af Wasa, hvilken inledde n:r 87 af Idun för föregående år. Författaren, professor E. Wrangel, tecknar där, såsom våra läsarinor torde erinna sig, nämnda prinsessas historia och säger däri till slut, att »Anna af Wasa var en af de svenska kvinnor, som mest gjort det svenska namnet heder bland främmande folk.»

Prinsessan Anna af Wasa ligger begrafven i Mariakyrkan i staden Thorn i Ostpreussen, och öfver henne är där rest ett stort och intressant monument, hvilket ock fanns beskrifvet och afbildadt i uppsatsen i fråga. Monumentet håller emellertid på att förfalla och torde vara dömdt till undergång, om det ej snart underkastas en välbehöflig restaurering. Prof. Wrangel har dock på ort och ställe inhämtat, att ringa eller ingen utsikt finnes att där nere kunna erhålla nödiga medel härtill. Det är därför han vändt sig till oss med en hemställan, huruvida vi ej genom ett upprop

HYLIN & CO

FABRIKSAKTIEBOLAG

KONGL. HOFLEVERANTÖR.

UTSTÄLLNINGSTVÅLAR:

VIOL, HYACINTHE, HÉLIOTROPE, SYRÉN M. FL.

THEA-ROS-PARFYM M. FL.

prisbelönta vid 1897 års utställning med

GULDMEDALJ

Försäljes i våra butiker

8 Regeringsgatan — Vesterlånggatan 16.
A. T. 64 69. A. T. 24 97.

samt hos alla finare parfymhandlare i riket.

i Idun skulle vilja söka intressera våra läsarinor för detta »kärleksverk», som han med skäl kallar det. Och detta göra vi härmed så mycket hellre, som vi med honom fullt instämma däri, att det skulle vara en heder för svenska kvinnor att hafva kunnat bidra till återställandet af ett af de vackraste monument, som finnas öfver någon svensk kvinna — en kvinna, hvilken dessutom gjort det svenska namnet känt i främmande land och som hvilar i främmande jord.

Kostnaderna för en grundlig restaurering torde, enligt hvad vi inhämtat, uppgå till två à tre tusen kronor. Som alltid då det gäller ett godt och ideelt mål, har

HENNES MAJ:T DROTTNING SOPHIA

äfven visat sitt intresse för ifrågavarande sak, i det hon hos redaktionen tecknat ett bidrag af 200 kronor, och exemplet har följts af

H. K. H. KRONPRINSESSAN VICTORIA.

som, likaledes varmt intresserad, bidragit med 50 kronor.

Vi hoppas, att dessa höga föredömen skola mana många af våra ärade läsarinor till efterföljd. Att Iduns redaktion också kommer att lämna ett lämpligt bidrag, faller af sig själf. För öfrigt torde på grund af sakens beskaffenhet bidragen böra lämnas eller åtminstone insamlas uteslutande af kvinnor.

De minsta bidrag äro välkomna. Om någon önskar i stället för penningar lämna något värdeföremål till afyttring i och för den goda saken, mottaga vi äfven sådant och skola på bästa sätt realisera hvad vi i den vägen mottaga. För alla influtna bidrag lämnas fullständig redovisning i Idun. Sedan den nödiga summan åstadkommit, kommer restaureringen omedelbart att omhändertagas af sakkunnig person och medlen öfverlämnas till några framstående personer i Thorn, som intressera sig för saken, och af hvilka vi hafva flere att välja på. Att vi noga skola öfvervaka, att medlen på lämpligaste sätt komma till därför afsedd användning, våga vi försäkra.

Alla bidrag böra adresseras till Iduns Redaktion, Stockholm, och syftet angifvas sålunda: Till Wasaprinssans minnesvård.

IDUNS REDAKTION.

Henneberg-Siden

— endast äkta, när det införskrifves direkt från mina fabriker —

svart, hvitt och kulört från 65 öre till kr. 16: 45 pr meter — slät, randig, rutig, fasonerad, damast m. m. (cirka 240 olika kvalitéer och (2000 olika färger, mönster m. m.).

Siden-Damast..... fr. 90 öre—16,45	Bal-Siden..... fr. 65 öre—16,45
Siden-Basttyger pr robe » kr. 12,30—58,80	Siden-Grenadin... » 90 öre— 8,65
Siden-Foulard, tryckt, » 85 öre— 3,85	Siden-Bengalin... » kr. 1,75—8,35

pr mtr. Siden-Armûres, Monopols, Cristalliques, Moire antique, Duchesse, Princesse, Moscovite, Marcellines, siden till täcken och flaggor m. m. Porto- och tullfritt till hemmet. Profver och katalog omgående. Dubbelt porto till Schweiz.

G. Hennebergs Siden-Fabrik, Zürich.
(K. & K. Hofleverantör.)

KUNGL. TEATERN inledde sin verksamhet under det nya århundradet på ett sätt, som förtjänar erkännande, och efter ett program, hvarå dess arbete såväl på operans som konsertens område var representeradt. Nyårsdagens program upptog nämligen Beethovens härliga opera »Fidelio» och en nyårskantat för sopransolo, kör och orkester af Hugo Alfvén till ord af E. A. Karlfeldt, och var denna sammanställning äfven i så måtto lycklig, som den ju utgjordes af det gångna seklets största mästare på den skapande tonkonstens område, mästaren från seklets början, och en af våra egna mest lofvande tonsättare från samma sekels slut. Kantatens vackra ord beledsagades af en anslående musik, som gaf ännu ett vittnesbörd om den unge tonsättarens betydande begåfning i såväl melodipuppning som instrumentationsförmåga. Särskildt

anslående var sopransolot »Världarnes offer», hvilket erhöi en förträfflig tolkning af fru Östberg, som ock jämte tonsättaren flere gånger inropades. Körerna, i hvilka flere solister deltog, klingade fulltonigt och det hela leddes med van och skicklig hand af hr Henneberg. Bifallet var särdeles lifligt.

GENMÅLE FRÅN STIG STIGSON.

I UPPSATSEN »Till Lovisa Petterkvists porträtt», som stod införd i Idun n:r 101-102, 1899, hade vid uppräknandet af fru Alfhild Agrells litterära »standard works» genom ett ledsamt förbiseende förf:s 1898 utgifna yppersta berättelsesamling »Nordanfrån, händelser berättade af Stig Stigson» uteglömts. Stig Stigson har af denna anledning sändt oss följande kärnfriska gensaga, som redaktionen tillåter sig in extenso återgifva.

Till Iduns Hufvudman!
Såå, herre, du hade icke plats för gamle Stig, när du skref om henne, som födt mig?
Nå ja, föga likar det mig att klaga; slikt passar för män af vekare virke än jag är af. Men för hennes, moderns, skull, hvars älsklingsbarn jag var, vill jag ändå säga dig, att slik skam har jag inte dragit öfver henne, att du för skams skull nödgats utesluta mig. Gud allena vet, om jag någonsin kommer att gripa till pennan mer för att teckna händelser ur lifvets allvarsbok. — — Kanske, kanske inte.
Hvad jag nu kräver af dig är, att du icke nyttjar tigandets fula vapen för att döda mig, medan jag ännu lever.
»Nordanfrån» kom jag, nordanfrån har jag fått allt jag skänkt i dikt, och nordanfrån har hon, modern, närt sig till saf och krafter nog för att orka gifva mig lif. Skrif nu ut, hvad du glömt, herre, och var hälsad med frid i det nya seklets daning.
STIG STIGSON.
genom
ALFHILD AGRELL.

”Sekelminne.”

MINIATYRUPPLAGA af svenska almanackan,

emalj och silfver, 6 kr., förgylt 7 kr. Ett solidt och värdefullt minne från det nya seklets början hos Hoffjuvelerare K. ANDERSON, i Jakobstorg, Sthlm.

Sacave y Ca
rekommendera sina
Spanska Viner
Kommissionslager af
Champagne, Bordeaux
Bourgogne & Rhenska

Schweizer-Siden
är det bästa!

Begär profver på våra nyheter i svart, hvitt eller kulört från 55 öre till 15 kr. pr meter.

Specialitet: Nyaste sidentyger för sällskaps-, bal- och promenadtoalletter samt till blusar och foder.

De utvalda sidentygerna sändas till Sverige endast direkt till privatpersoner tull- och fraktfritt till hemmet.

Schweizer & Co., Luzern (Schweiz).
Sidentygs-Export. (C)

Blommor fr. Rivieran
erhållas i en liten trä-ask fullst. frankerad mot insändande af kr. 1:20 i svenska frimärken till Ankefru Lindholm, Corso Mentana 29. Genua.

Aug. Hoffmann
Kungl. hofleverantör
Pianofabrik
18 Lästmakaregatan 18.
Obs. Instrumenter uthyras.

Mazettis Cacao
Mazettis Chokolad

Garanterad ren och oförfalskad.

Det stora renommé varan förvärfvat sig är grundadt på den strängaste réelitét vid fabrikationen.

(G. A. M. 55100)

Guldmedaljer i
London
Paris
Bruxelles
Bordeaux
Madrid
Budapest
Jerusalem
Stockholm

Lars Monténs Neutrala Kärntvål till ylletvätt och Oleintvål till linnettvätt användes lämpligast sålunda:

1/4 kg. tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsättes under omröring 20 à 25 liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning neddoppas plaggen. Vid ylletvätt böra såväl lösningen som sköljvattnet hafva 36 à 38 grader.
Finnas hos de flesta specialhandlare samt i mina butiker.
N:r 19 Stora Nygatan. — N:r 29 S:t Paulsgatan.
Silfvermedalj i Köpenhamn 1888. Guldmedalj i Stockholm 1897

För modersögat

måste det vara kärt att genom denna annons förnimma, att det för hvarje moder med uppväxande barn omkring sig finnes en sådan oumbärlig hjälpredda som **Barngarderoben**, illustrerad månadsblad för barnkläders förfärdigande och barnens sysselsättande — den enda tidning i sitt slag i Skandinavien. Hvarje nummer innehåller inemot ett hundratal illustrationer och åtföljes af en stor dubbelsidig mönsterbilaga, efter hvilken mödrarna själfva kunna tillskära sina smås utstyrel från topp till tå. Dessutom en särskild afdelning med handarbeten och roande sysselsättningar för barn. Barngarderoben utgifves från Stockholm af Iduns utgifvare, Frithiof Hellberg, och kostar för helt år endast 3 kr. Försumma ej att till nyåret pröfva denna sannskyldiga skatt

För modershjärtat

Smedman den äldres
HANDELS-SKOLA
Stockholm. Stortorget 16. Allm. tel. 21 77.

Ny termin börjar den 15 januari. Vid läroverket, det äldsta och största i Sverige, lämnas grundlig och praktisk undervisning i alla å kontor förekommande ämnen och främmande språk. Anmälningstid hvardagar kl. 10-12 och 4-6.
Söndagslektioner 10-12. Revisions- och bokföringsuppgifter mottagas och utföras till moderat pris. Dugliga biträden erhållas från skolan.
Obs! Å bref anhålles om fullständig adress.

I byte eller till väfnad emottages stickylle, klädesylle och ull. Klädningstyger, mattor, många nyheter. Barn-, säng-, res-, vagns- och hästfiltar. Tyger, särdeles lämpliga till skidkläder och skridsko-kläder. För Herrar sportmän präktigt vadmal. 18 kg. fraktfritt.

HILDUR ANDERSONS A.-B:s
Riksl. Väfnadsafdelning. Allm.
163 9 A Oxtorgsgatan. 76 53*

Världens bästa Zitra, lättlärd inom 1 timme.

Otto Hillman, Göteborg.

TILL KONFIRMATION OCH MUSIK-UNDERVISNING mottagas flickor före 20 jan. 1900. Adr. S. J. o. D. Fryksenius, Magneskog. (995)

Bröstkaramellen

HOSTA

rekommenderas.
Ende tillverkare C. A. JANSSON, Ragvaldstrappor. A. Tel. 3718.
Försäljningsbodar:
Högbergsgatan 27, Malmorgsgatan 6.
A. T. 1520. A. T. 11241.

Öfverträffad till frambringande af en vacker hud.

KALODERMA
• KALODERMA-GELÉE • KALODERMA-TVÅL •

F. WOLFF & SOHN, KARLSRUHE.

Erhållas å Apoteken samt 1:sta klassens Parfymeri- o. Frisér-Affärer.

* Kunskap ger lycka. * * Duglighet är bättre än guld. *

Karlskoga praktiska skola
för kvinnor — tidnlig praktisk läroanstalt — öppnar sin 8:de lärokurs nästa 15 maj. Undervisningsämnen: huslig ekonomi, matlagning, servering, bakning, hushållslära m. m.; sömnad: fruntimmers- och barnkläder, linnesömnad; väfnad: vanlig och konstväfnad; slöjd: stickning, ram- o. broderiarbeten, halm-, bast- och spånflätning, tapisseri- och applikationsarbeten, målningar m. m.; glansstrykning; bokliga läroämnen: svenska språket, bibelkunskap, skrif- och räknekonst, enkelt och dubbel bokhålleri m. fl. Valfrihet, god tillsyn, billiga omkostnader, ovanligt naturskönt läge mellan skog och sjö. Undervisning af 12 kompetenta lärarinnor och lärare. — Skolan för män öppnas 1 nov. Skolornas årliga elevantal omkring 260. Svar jämte program mot dubbel porto.
Adress: Karlskoga kyrkoby. — Rikstelefon. Joh. Lindholm.

Gustaf Piehls Bryggeri-A.-B.
Stockholm 66 Götgatan 66 Stockholm

rekommenderar sina tillverkningar af:
Lager-Öl, Lagerdricka
Pilsner-Öl, Iskällare-Dricka
samt såsom specialitet:
Pilsner-Dricka

Allm. telef. 36 56. Rikstel. 18.

Köp alltid radiatorsmör!

Tandläkare TOM von HALL.
— 15 Stureplan 15.
Hvard. 10—2, 5—6. Helgd. 10—12.
Allm. Telefon 58 48.

Tandläkare
John V. Lindh-Hygrell,
11 Birgerjarlgatan 11.
Rådfrågningstid 1—2. — Allm. tel. 13057.

Tandläkare **Sjöquist**
Drottninggatan 68, Stockholm.

Tandläk. **Elias Widfond,**
25 Regeringsgatan 25.
Träffas kl. 10—2 och 1/2—1/3 e. m.
Plomb. och insättning af artificiella tänder.

TANDLÄKAREN
Arthur Wijkander,
Skeppareg. 4, n. b., 2:a huset fr Strandv.
Rådfrågningstid 11—2. Allm. tel. 15797.

Tandläkaren
Dr: Erik G. Åkerlund
har efter flerråriga studier och praktik i Nord Amerikas Förenta Stater övertagit och fortsätter Tandl. Carl Rosanders praktik i n:r 86 Malmskildnadsgatan.
Rådfrågningstid 12—1. Allm. tel. 5763.

Dr Pontins Sjukhem
för kvinnliga patienter. (Måg- och Tarm-sjukdomar.) Stora Badstugatan 6, Stockholm. Riks 53 17
Mottagningstid kl. 12—1. (G. 92917)

NISSENS världsbärande
Bröstkarameller
Inr. varum. Inr. varum.
Försäljes hos alla välsorterade Specierhandlande samt i parti hos
A.-B. Nissens Manufacturing,
STOCKHOLM.

 Fru Örn's Atelier
för Damtoiletten,
19 Tunnelg.
Stockholm,
rekommenderas i benägen åtanke. Välkänd elegant snitt till moderata priser. Finaste rekommendationer öfver hela landet. Förfrågningar besvaras omgående. 2

DAMERNAS JULARBETEN.
 MÖNSTER FÖR Gobelnsömnad OCH KONSTVÄFNAD
AF OLGA HAMBERG
FINNES I ALLA BOKLÄDOR
— PRIS KR. 250 —

Prima torr Björk-, Al-
o. Barrved samt Anthracit, Kol o. Kokes
hos
J. O. OLAUSSON,
ROSLAGSGATAN,
midt för Tegnérsgatan.
Allm. Tel. 62 79.

Pärmar
till IDUN 1899 finnas nu att tillgå. Pris 2 kronor.
Iduns Expedition.

Hedvig Svensons Musikskola,
Döbelnsgatan 7, 3 tr.

Vårterminen börjar den 15 januari. Anmälningar mottagas den 11, 12, 13 januari kl. 2—4 och 5—6 e., därefter Tisd. och Fred. kl. 1—2 e. m.
Prospekt tillhandahålls.

En af alla omtyckt present!
umbärlig för enhver, som förstår läsa tidningar, d. v. s. klipper det bästa af dessa innehåll är
Wilhelmssons **"För Tidningsurklipp"**
Registrator
Hos alla bokhandlare 1: 50, praktband 3 kr.
eller från Wilhelmssons Boktr. A.-B., Grethuregatan 29, Stockholm.

Exempel på omdömen:
»Ett litet praktiskt album. — Det bästa är, att albumet gör allt användande af gummi öfverflödigt. — — —»
Nya Dagl. Allehanda.
»Solit band, vacker utstyrelse. För intresserade tidningsläsare, hvilka icke blott vilja läsa, utan äfven gömma och minnas, är denna registrator en verklig skatt.»
Östra Westmanl.

Östermalms Mek. Gymnastiska Institut
4 Sturegatan 4.

Öppet för damer kl. 11—1.
Mekanisk-gymnastisk behandling verkar särdeles fördelaktigt mot blodbrist, neurastheni, hufvudvärk, hjärtsjukdom, förstoppning m. m.
Föreståndare **Dr: A. Levertin.**

STOCKHOLMS INTECKNINGS-GARANTI-AKTIEBOLAGS
BRAND- och DYRKFRJA
FÖRVARINGSHVALF
(Öppna alla söckendagar kl. 1/2 10—4)
Innehållande c:a 1,650 st. skåpfack. Årlig hyra för fack, beroende af storleken, 20, 25, 35, 50 kronor. Testamenten, Gåfvobref och dylika handlingar emottagas till förvaring; äfvenledes emottagas värdepapper i öppet förvar (S. T. A. 55185)

Via postlinjen **SÄSSNITZ—TRELLEBORG**
förmedlar den snabbaste förbindelsen till kontinenten medelst de stora, elegant och bekvämt inredda *Hjrtlangarna Svea* och *Germania* samt propellerångarna *Rosa* och *Imperator*. OBS! Endast en tillbehållning! Vidare genom von Essen & Frick, Malmö, Kontinentkontoret, Trelleborg, och *Stockholms Resebureau*, Stockholm, genom hvilken senare biljetter till resor öfver hela världen tillhandahållas Svenska rundresobiljetter utlämnas genast utan tillägg af provision.

JOH. LUNDSTRÖM & Co.
Stenkol, Cokes,
1:a maskinkrossad **Anthracit,**
bästa bränsle för illuminationskaminer och värmeneessärer.
Carré-Briketter
för kokspisar, kakelugnar, strykugnar m. m.
Allm. tel. 22 88. Kontor: 22 Skeppsbron 22. Rikstelefon 427.
Allm. tel. 60 19. Försäljning: 5 Strandvägen 5. Rikstelefon 22 20.
Allm. tel. 61 98. Filial: 1 Parmmätaregatan 1. Rikstelefon 20 12.

Allm. 8 68, 47 36. Riks- 179.
Olaus Olssons Kolimport-A.-B.
Stockholm.
1:a **ANTHRACIT.**
Hushållskol. Cokes. Marie-Briketter

1900-talets
I D U N S **M O D E R N**
S M O D E T I D N I N G R
Billigast, bäst, elegantast, modernast
af alla Skandinaviens modetidningar är och förblir Iduns Modetidning, som under år 1900 utkommer i tvänne upplagor, båda med två stora 8-sidiga nummer i månaden och hvartera innehållande 70—80 charmanita illustrationer samt åtföljdt af en stor dubbelsidig monsterrilaga af ovanligt rikhaltigt innehåll. Den dyrare upplagan, kallad planschupplagan, har därjämte med sitt första nummer i hvarje månad en fin-fin kolorerad modeplansch med moderna hårfrisyrer på baksidan samt med sitt andra nummer i hvarje månad en uteslutande för denna planschupplaga framställd handarbetsledning med vackra och moderna svenska mönster för handarbeten, läderplastik, glödrättning m. m. Prenumerationspriset för helår å planschupplagan är som hittills **endast 5 kronor**, å den andra upplagan (utan planscher och handarbetsledning) **endast 3 kronor.**

»Japanska» tebord, fint arbete, med 4 klaffar och 2 skifvor, klädda med äkta japansk matta. 16 kr kontant. Ej efterkräfv. Aterförsäljare sökas.
A. ÖHRSTRÖM, Norberg.

Undervisning i llnnesömnad.
Ny kurs börjar 15 jan. Enkel, praktisk metod (ingen tråkig). Vanlig maskin med tillhörande apparater användas. Mönster erhålls. Hvarje kurs (pris 15 kr) omfattar 1 man. 2 tim. dagl. Elev syr endast eget arbete. Äfven för fruar att b.akta. Karin Egnér, Nybrogatan 53. 4 tr. Rikst. 35 30

Eftermiddagslektioner,
2 gånger i veckan, i slöjd och många slags handarbeten, för skolungdom och äldre, gifvas af undervektad. Anm. fr. o. m. 10 jan. hvarje dag kl. 11—12 f. m.
HILDA TROILI,
Uplandsgatan 24, 2 tr. Tel. Vasa 668.

I Vasa Kindergarten,
Uplandsgatan 24, 2 tr. Tel. Vasa 668,
börjar vårterminen onsdagen den 17 jan. Anmälningar mottagas fr. o. m. 10 jan. hvarje dag kl. 11—12 f. m.
HILDA TROILI.

Högstedt & Co
32 Regeringsgatan 32
— Stockholm —
Specialitet:
Bordeaux- & Bourgogne-viner
Billiga priser.

F. d. Fru Bloms Inack.-Byrå,
Drottningg. 38. Kl. 11—3.
Förmedlar inackorderingar i familj m. g. ref. såväl i staden, som på landet.
Uthyr möbl. samt omöbl. rum, våningar och affärslokaler.
Anskaffar pla'ser för bildade fruntimmer i alla brancher.
Uträttar kommissioner.
Anvisningar å inackord. ställes gratis.
Lämnar underrättelser om privata lektioner.

LEDIGA PLATSER
Direktris
för min Linne-Syateller sökes. Sökande bör vara kunnig i tillskärning af finare damunderkläder och själfständigt kunna förestå arbetet. Lämplig person lämnas tillfälle till förstudier. Ansökningstid kl. 10—11 f. m.
K. M. Lundberg

I BÖRJAN af nästa år blifver platser lediga för tvänne yngre kvinnliga kontorsbiträden, en för kassan och en för hjälp vid bokföringen. Bå måste kunna skriva en redig och vacker stil, hafva ett glad, frestligt sätt. Kontorsvana ej nödvändig, utan behöfve god skolbildning eller att hafva genomgått lärarinneseminarium. Egenhändigt skriven ansökan jämte frankeradt kuvert för återsändandet af betyg och fotografier torde före 10 januari 1900 insändas märkt »Kontorsplats», p. r. Rödbotorget, Stockholm.

BARNFRÖKEN,
anspråklös och barnkär, får plats för att sköta 4 barn från 1—7 år, om betyg och fotografi samt uppgift på anspråk insändas före den 15 januari till Fru S. Jägerskiöld, Upsala. (1)

EN SMÅSKOLLÄRARINNA får plats egenast på landtegendom för att undervisa en sjuårig gosse samt hafva vård och tillsyn om två mindre barn (5 och 3 år). Den som har någon vana vid sömnad har förtrede. Svar med uppgift om ålder löneanspråk m. m. samt, om möjligt, fotografi till »Landtegendom», Vedum p. r.

ETT ÄLDRE, anspråklöst, bättre fruntimmer, helst prä-ldotter, önskas på nyåret att under husmoderns frånvaro förestå ett litet hushåll på landet. Svar till »Prästgård», Upsala p. r. (2)

I UNDERTEKNADS FAMILJ önskas från 15 januari 1900 lärarinna att i vanliga skolämnen och musik undervisa en flicka om sju och en gosse om nio år. Ansökan sändes snarast under adress Loos, Helsingland, till O. Nordlander, Kykoherde. (7)

PLATSSÖKANDE ledig d. 15 instund. jan. för en lärarinna, skicklig att undervisa i vanl. skolämnen, språk och musik. Sökande, som är villig deltaga i hushälsa göromål äger förtrede. Betygsafskrifter torde snarast insändas till Apotekare E. Lagerqvist, Nässjö. (8)

EPIDEMISJUKSKÖTERSKE-
befattningen vid Näs' distrikt, Värmlands län, är till ansökning ledig att tillträdas med ingången af år 1900.

Uti den för befattningen af landstinget antagna instruktion är föreskrifvet att sökande skall hafva fyllt 22 år, vara frisk och stark samt hafva minst 6 månader tjänstgjort å större sjukhus och minst 1 månad å större epidemisjukhus. Sköterska antages för en tid af 3 år med 3 månad-rs ömsesidig uppsägning, och skall hennes station vara Sefle köping. Ansökningar, åtföljda af nödiga styrkehandlingar, insändas med allmänna posten före den 15 januari 1900 till prov-läkaren E. E. Holmberg, Sefle.
Sefle i december 1899.
(G. 93645) SJUKVÅRDSNÄMNDEN.

LÄRARINNA,
helst seminarie-genomgången, sökes för två flickor om 9 och 11 år till vårterminens början af svensk famlj i utlandet. Svar till »Treflig familjemedlem», Iduns exp.

PLATSSÖKANDE
PLATSSÖKANDE SÖKSOM hos husföreständarinna å landtegendom i Norrbotten erhåller därtill kompetent fruntimmer. Sökanden bör vara kunnig i både enklare och finare matlagning samt van tillse många tjänare. Platsen tillträdes den 15 febr. 1900. Löneförmaner vivre och 300 kronor pr år jämte fri resa. Reflekterande harå torde insända ansökan jämte goda referenser, fotografi och åldersuppgift under adress »Ungkarl 1900», Boden p. r. (1034)

KAMMARJUNGFRU, skicklig i sömnad, ordenl., påpassl., önskas till 1 febr. Goda rekommendationer fordras. Svar till »R. v. B», Iduns exp. f. v. b. (1028)

LÄRARINNA,
yngre, barnkär, van att undervisa i vanl. skolämnen, språk och musik, sökes till inst. vårtermin. Svar med betyg till »S», Satra Munö, Ekerö. (1025)

EN KYRKKLIGT SINNA LÄRARINNA,
som allagt småskollärrinnesexamen och är skicklig och undervisningsvan i språk, musik och handarbeten, ertäller plats instundande vårtermin i prästgård på Öland. Kompetens, fotografi och löneanspråk insändas snarast till Kyrkoherden G. Håkansson under adress Persnäs (G. 9:7 3)

PLATSSÖKANDE
PLATSSÖKANDE af bildad, huslig flicka, som är kunnig i fin och enkl matl., bak, syltning, sömn., väfnad m. m. Svar »Idog», Iduns exp. f. v. b. (3)

LÄRARINNA med goda kunskaper i alla svenska ämnen, språk, musik, handarbeten söker plats. Svar till »Nilsk», Iduns exp. f. v. b. (4)

KVINNLIG GYMNAS,
f. d. gymna-tassit i England, önskar på nyåret plats Goda betyg och rek. Talar eng. Vidare medd. fr. V. Lölholm. Norrköping. (G. 6315)

VÄRDINNA. Fint bildad musikalsk, med älders dam (30 år) önskar plats som värdinna för äldre ungar eller änke- man i stad eller på landet. Har 10 års erfarenhet i alla husliga göromål. Finaste referenser. Svar i biljet till »Anna» torde insändas till Nordiska Annonbyrå, Göteborg.

FINT BILDAD musika i-k med älders dam, med ett jänmt glad humör, önskar plats som sällskap åt änkefru eller äldre dam. Villig deltaga i hushållsbestyren om så önskas. Finaste referenser. Svar torde godhetsfullt sändas i biljet märkt »Margareta», Nordiska Annonbyrå Göteborg. (Nord. A. B. 1028)

PLATSSÖKANDE
som värdinna eller hjälp och sällskap i äldre familj sökes af därtill bättre, kompetenta fruntimmer. Goda rekommendationer och referenser finnas. Svar till »F», Norra Strömsgatan 15, Norrköping. (1040)

Kvinnlig sjukgymnast och mässör
med goda betyg och praktisk vana önskar under vintern i Göteborg längre eller kortare tid åtaga sig behandling i en eller helst flera familjer, som därom kunna förena sig. Svar poste rest. »A. B. 18», Helsingborg. (1014)

INACKORDERING SÖKES
för tandläkarekandidat från den 15 nästa januari hos enkel. Östen bildad familj, bonende på Norr eller Östermalm i Stockholm. Svar med pruppgift torde före den 7 januari insändas till Järnhandl. Axel Nilsson, Sunne, Vermland. (G. 93764)

STOCKHOLM. Inackordering för bildade flickor med tillfälle att öfva sig i franska och engelska språken och matlagning om så önskas. Fru M. Hüttling, née Gaudard, 8 Karlslan. (S. T. A. 67373)

INACKORDERING på nyåret, Stockholm, i Karlavägen för två unga flickor. Skicklig musiklärarinna i hemmet. Tillfälle gifves äfven att tala engelska och franska för mindre försigkomna elever. Bästa rekom. Svar märkt »Karlavägen», Iduns exp. (970)

Kongl. Hofleverantör

Winborgs

Ättika

Senap

Intubi.

KÖKSALMANACK

Redigerad af MATHIOLA.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 7—13 JAN.

- Söndag: Soupe royale; gösrullader; stekt fasan; apelsintårta.
Måndag: Hvit puré med gryn och rötter; pepparrotsgädda.
Tisdag: Kokt, rött svinhufvad med brynta kålrötter; fruktsoppa.
Onsdag: Oxstek med brynt potatis; stänkställning.
Torsdag: Surkål med fläsk-korv; smörgåspudding.
Fredag: Potatissoppa; kallskuren stek med ryska ärter.
Lördag: Stekt skilflax med stufvad potatis; saftkräm med mjölk.

RECEPT:

Soupe royale: Oxlägg och kalbfen brynas; vatten påhålles och morötter, palsternackor, portugisisk lök och helt litet selleri lägges jämte salt; alltsammans får koka länge, så att buljongen blir stark. Då den är färdig uppsilas den, skummas mycket väl och afredes med tapiocagryn, hvilka sedan efter behag kunna fränsilas eller kvarlämnas i soppan. Serveras med frikadeller och brödkrutonger; buljongen bör gärna kokas dagen förut, så att den får koka tillräckligt.

Gösrullader: Fisken urbenas, fläs och skivas rå; skivorna bultas litet, beströs med salt, hoprullas och nedläggs i med smör smord kastrull att koka i kort späd. Har man kräftstjältar att inlägga i rulladerna, är det mycket godt, men då böra de omlindas med tråd, så att de hålla väl tillhoppa. Serveras med potatis och följande sås: 250 gr. smör lägges i såspannan och däri vispas en rågad tesked hvettmjöl, 6 hela ägg, förut vispade, litet salt och en tredjedels liter af fiskspädet. Kastrullen skall stå i kokande vattenbad och såsen vispas, tills den skummar sig och är kokhet, men får ej koka upp. Gifves smak med citronsaft och hvitt vin, som tillsättes först när kastrullen aflyftas.

Stekt fasan: Detta är visserligen ej en rätt, som kommer på hvars och ens bord, men då denna fina fågel i några trakter af vårt land numera under vissa tider förekommer, skall här nämnas några ord om tillagningssättet. Det är ett gammalt ordspråk, att fasanen skall upphängas vid stjärtfjädrarne och först då den af sig själf faller ned, tagas till stekning. Detta är emellertid alldeles falskt, ty den s. k. »høga smaka», fågel då har, förtager alldeles dess egentliga, fina arom. Minst tre, högst fem dagar skall fågel hänga. Den ste-

kes som kalkon, med späckskifva bunden på bröstet, i rikligt med smör; såsen spädes med buljong och afredes med mjöl; inga kryddor. Till fasanen serveras sallatsplommon eller krusbär eller annan, syltigt inkokad frukt.

Apelsintårta: 12 äggulor röras med 250 gr. siktadt socker, tills det blir pösigt, då 200 gr. skalad och rifven sötmandel iröres jämte 70 gr. potatis- eller rismjöl, 2 matskedar arrak och sist de till hårdt skum slagna ägghvittorna. Af denna smet bakas två tårtbottnar. Af 2 hela ägg och 4 gulor, 250 gr. strösocker, saften af 4 apelsiner och 2 citroner samt det rifna skalet af en apelsin vispas öfver e'den en kräm, som, när den tjocknat, aflyftes och får kallna innan den fyller mellan tårtbottnarna. Tårtan glaseras med följande: 225 gr. socker röres med saften af en apelsin och 1—2 teskedlar hallonsaft; detta strykes på tårtan och torkas i svag ugn eller med glaserskyffel.

Hvit puré på gryn och rötter: Jordärtskockor, sockerrötter, ett halft selleri, en palsternacka, en persiljerot och en liten kaffekopp risgryn kokas till mos och passeras. Smör och mjöl fräses, spädes med buljong till lagom soppa och det passerade lägges. A'rede: med ett par äggulor och litet grädda vispadt i soppskålen.

MATSEDLAR

VEGETARIANSKA

af fru L. DEUTGEN.

N: r 1.

- Söndag: festmiddag. Smörgåsbord: rostadt kvetebröd, grahambröd och vanligt bröd, rödbetor, rotsalad, champignonlådor, färsk ost, potatiskroketter, sockerrötter (anrättade som sparris med skivad smör); stufvade murklor, stekta palsternackor (först förvälda), doppade i ägg och rifvebröd.
Klar buljong med äggklump.
Blåskål med kastanjer.
Blandade grönsaker med makaronikroketter.
Champignon- och sparrisstufning i snäckor.
Mandeltårta med choklad 1).
Blandad frukt.
Måndag: Ärtkroketter 2), stufvade morötter och potatispuré.
Äppelsoppa.
Tisdag: Sagobuljong 3).
å la drabe på rotsaker med holländsk sås.
Fikonpudding.
Onsdag: Potatispuré med stekta ägg och löksås.
Slätvälling med citronrasp.
»Studenthåren» (russin och mandel).
Torsdag: Ärtsoppa.
Fattiga riddare med fruktmos.
Fredag: Purésoppa af kastanier 5).
Salad af alla sorte s vegetabilier med mild »skarpås».
Apelsinkräm 6).
Lördag: Hvitkålssoppa.
Stufvade sockerrötter.
Väfflor med fruktmos.

RECEPT:

1) Mandeltårta. 45 minuter för 12 à 16 personer. 300 gr. oskalad, aftorkad sötmandel, 300 gr. socker, vanilj, 40 gr. bröd, 200 gr. choklad, 140 gr. smör, 16 ägg, gräddskum eller vaniljkräm, glasyr med choklad.
Mandeln rifves och siktas genom ett glest säll; sockret blötes med vaniljen och brödet; chokladen smältes med 10 cl. vatten under jämn omröing. Smöret röres, mandeln och sockret tillsättes, röres en fjärdelels timme, sedan iblandas 1 helt ägg och 15 gulor. röres åter, den svalnade chokladen tillsättes och sedan 7 hvitor, vispade till hårdt skum. Två eller tre låga, runda formar smörjas med smör, massan ihålles och gräddas i lindrig, men jämn värme. Man provar med en vispkvist, om tårtan är färdig. Tårtorna få svalna litet, stjälpas upp, få kallna, hopläggas med gräddskum eller vaniljkräm emellan och glasseras.

2) Ärtkroketter. Ärtorna uppblandas med finhackad, i smör brynt lök och lagom mycket salt. Häraf trillas klötrunda kroketter, som doppas i rifvebröd, ett uppvispadt ägg och åter i rifvebröd, få ligga en timma och torka, hvarefter de kokas i smör.
3) Sagobuljong. 3 matskedlar äkta sagogryn (sandsago) vispas i 2 liter kokande växtbuljong hvarefter soppan ställes att sakta koka omkring 20 minuter. Kryddas med salt och hackad persilja, 2 äggulor vispas med 2 deciliter tjock grädda och blandas med soppan, då den lyftats af elden. Röres en stund så att den ej ystar sig. Fin soppa. Till 6 personer.

4) Fikonpudding. 400 gram Smyrnafikon skäres i strimlor. 70 gram sötmandel jämte ett par bittra finhackas. 4 ägg vispas först ensamt, sedan med en liter god mjölk och en tesked vaniljdroppar. 4 stycken 4-öres mandelblod skäras i skifvor och doppas i äggblandningen. I botten af en smord emaljrad form lägges ett hvar bröd, som beströs med hälften af mandeln, därefter fikonen, och därpå resten af det doppade brödet jämte den andra hälften af mandeln. Återstoden af äggvispningen slås öfver det hela. Gräddas i ugn. Serveras varm eller kall. Säs obehöflig, men äppelmos är särdeles passande till puddingen. Den kan också göras af fikon, blandade med syrliga äppelskifvor. Utmärkt god. Till 8—10 personer.

5) Purésoppa på kastanjer. 1 kg. kastanjer får ligga ett par minuter i kokande vatten, så att skalerna släppa. Det yttre, såväl som det inre skalet, borttages nu, innan kastanjerna svalna, eljes fastna skalerna igen. Kastanjerna fullkokas därefter i växtbuljong, som inte behöfver vara stark, och drivas sedan igenom purépress. Massan slås tillbaka i kastrullen och spädes med kokande växtbuljong eller vatten, tills den är lagom såsom soppa. Saltas och får koka upp. En bit smör lägges i, då soppan lyftats af elden. Ett par skelblad madeira ger god brytning i smaken.
Till 6—8 personer. God och mäktig.
Har man mindre kastanjer, så att soppan blir tunnare, kan den redas med litet smör och mjöl och blir god äfven så.

6) Apelsinkräm. 4 apelsiner skalas, skäras i skifvor (kärnorna borttagas) och läggs hvarfås med socker i en geléskål. 2 deciliter något krossade tapiocagryn kokas i nära tre fjärdedelso liter vatten jämte saften af en apelsin och en half citron i det rifna apelsinskal och socker, till en tjock välling. Då den svalnat, hålles den öfver apelsinskifvorna i skålen. Får stå och stelna. Garneras med syltade apelsinskal. Önskas färg på krämen, blandas någon lärsaft i vattnet, hvori tapiocan kokas.
Till 8 personer. Frisksmakande.

LÄKARERÅD

ENHVAR af Iduns läsarinnor äger att af denna afdelning erhålla fria läkarråd. Förfrågningar insändas till redaktionen med påskrift: »Till Iduns läkare».

Blenda. Dyliska symptom kunna lika väl härleda sig af blodbrist (bleksot) eller nervsvaghet. Då ni emellertid ej alla yttrar er om ert allmänna tillstånd, kunna vi ej besvara edra frågor. Hvar för vänder ni er ej i ett dylikt fall personligen till läkare?
Djupt olycklig landsbo. Då vi ej närmare kunna anledningen till operationen eller de närmare omständigheterna före och under densamma, så kunna vi ej yttra oss om saken. Säkert är i alla händelser, att ingen läkare utan goda skäl och öfver patientens bästa gör en dylik operation. Edra nervösa symptom äro i alla händelser ej orsakade af operationen. De hade helt säkert varit värre, om den ej gjorts.
Förlägen. Äfven med dyliska omskrifningar lämpar sig Idun ej för dessa frågor besvarande. Orsakerna kunna för öfrigt vara af så olika slag att man ej utan närmare kännedom om den kan gifva föreskrifter.
Bekymrad Stockholmsflicka. Går bort blott genom operativ behandling (lätt). Vänd er till specialister för hudsjukdomar.
21-åring. Ingenting att göra. Det enda, som möjligen vore att försöka, är hypnotisk behandling.

FRÅGOR

ENHVAR af Iduns läsarinnor äger att af denna afdelning framställa förfrågningar rörande husliga eller andra angelägenheter till besvarande af läsekreten. Åro frågorna af den art, att de rätteligen höra hemma i annonsafdelningen, intagas de dock icke.

N: r 1. Skulle någon vilja säga mig, om det finnes någon nationaldräkt från Östergötland? Hur ser den ut?
Lille Tane.

N: r 2. Finnes någon bok utgifven, hvarefter man med musikalisk underbyggnad själf kan lära att stamma pianon? Vile gärna slå in på denna, at kvinnan ej ännu trampade väg.
Bien.

N: r 3. I hvilka städer i Sverige finnes Kindergarten? Hvilka kunskaper erfordras för att börja en Kindergarten, hur lång tid tar kursen? Hvad kan den kosta?
N: r 4. Kan man själf laga gummi-galoscher?
Kurro.

N: r 5. Vill »Sigris» hafva godheten upplysa, om det annonserade bote-medlet för korpulens är i fast eller flytande form? Är half sats tillräcklig att göra märkbara nytta? Oskadligt?
N: r 6. Hvar i Stockholm kan man lära tvätta och färga p'ymor riktigt väl?
Malle.

N: r 7. Hvar skall jag låta färga en ljus yllekädnad? Mäste den söndersprättas? Hvilken färg lyckas bäst: gendarmeblått, rödbrunt eller mörkgrönt?
Humor på landet.

N: r 8. Hvar kan man få ritningar till möbler, och hvad kosta de?
Hilmon.

N: r 9. Skulle någon godhetsfullt vilja uppgifva namn på några teaterpjäser, lämpliga för omkring 7 uppträdande?
Sjurstjärnan.

N: r 10. Hurudana möbler passa till en mindre salong med släta, grågröna tapeter?
Hilmon.

N: r 11. Hvilket år, och på hvilken ort afled fadern till nyiligen aflidna prostinnan Alfhilda Bååth?
En af familjen intresserad.

N: r 12. Anhålls att någon godhetsfullt vilje uppgifva adressen på en god pension vid Riviera, jämte pris.
Berta.

N: r 13. Finnes det något säkert, bepröfvadt medel mot kronisk danssjuka?
Eða.

SVAR

ENHVAR af Iduns läsarinnor uppmanas lifligt att till inbördes nytta i mån af förmåga besvara insända frågor. Svaren insändas till redaktionen, och angifves alltid tydligt nummer å den fråga de gälla. At de tre af våra läsarinnor, som under årets lopp tillfyllstgörande besvarat det största antal frågor, komma vi som en uppmaning att vid dess slut utdela tre pris, hvardera bestående af 25 kronor. Fördeskull bör en hvar, som insänder svar, alltid underteckna med samma signatur.
N: r 1224.
O, Pelle, så roligt, att tröstad ni blef! Jag glömmer värt julak och skyndsamt er sänder
De råd jag kan gifva, men ursäkta, att jag tyglar Pegasen med mjöliga händer!

Helt säkert ni äger den lyckan att ha Små systar, så dugliga, rara och snälla, De sy nog ert förklä — såvida ni ej Kanhända rent af er består med en Pella.
Det smånäpna plagget beskriver jag här: Af vackert och storsigtigt tyg bör det vara
Samt håll's i empire-stil och knäppes där bak,
Hvad längden beträffar så — 3 alnar låra.

Upptill en »besparing», det plär vara bra. Och skärpet, det knyts i rosett omkring livet!
Jag tror det blir praktiskt, men smakfullt ändå
Samt klär vännen Pelle — det tar jag för gifvet.
En kattmammas.
N: r 1350. Vore det ej klokast att vända sig till Iduns läkare, af hvilken läkareråd gratis meddelas.

Karla Rönne.

N: r 1354. Nya järnkärl smörjas in och utvändigt med osaltadt fett och insätts i stekugnen tills de bli väl genomtättade, då de uttagas och gnidas med tjockt, mjukt papper eller ylle.
Karla Rönne.
N: r 1354. Före användandet urkokas järngrytan väl med svinfett, svålar etc. samt hafregryn.
Mina Iloinen.
N: r 1355. 150 gram ägghvita och 50 gr. matsalt vispas väl en stund, och med en i denna blandning doppad mjuk borste gnides ramen tills den ser blank ut.
Mina Iloinen.
N: r 1355. Man tar en lök, skär sönder den och gnider med den blottade sidan af löken så länge öfver ramen, tills smutsen går af och färgningen åter

BARNÄNGENS
antiseptiska
Vademecum.
Nutidens yppersta
♦ ♦ toaletmedel.
♦ ♦
Oskadligt. Vilemakande. Äger största antiseptiska värde. Är mångsidigast gagneligt. Blir i längden billigast.

framträder nästan som ny. Därefter poleras ramen med en fin linnelapp.
Karla Rönne.
N: r 1356. Se mitt svar n: r 221 i bilagan 28.

N: r 1357. Zinkhvitt och söt mjölk röras väl tillsammans, så att det blir som en välling. Med en fin pensel öfverstrykes bilden därefter helt lätt med söt mjölk. Åro bilderna mycket rena, får man öfverstryka dem flere gånger, annars endast en à två gånger. Blifva som nya.
Mina Iloinen.

N: r 1359. Dresden är en allmänt ömtäckt tillflyktsort. Prisen per månad cirka 100—125 R. M.
Mina Iloinen.

N: r 1362. Gillar ni ej bomull? Jag brukar taga en pappulle och klåda öfver den. På så sätt går det ganska litet åt. Hvitmosa begagnas ju äfven.
Mina Iloinen.

N: r 1365. Flicka som fyllt tjugutva, Är ej lönt hon tänker på Träden på tilljan.
För att blifva en artist, Fordras mera nog förvisst An den goda viljan.

Saknar ni ock sångröst, då A' resurserna ju små, Stor kan ni ej blifva.
Hanka land och rike kring. Nyttigt är till inenting Kan knappt bröd er gifva.

Hälsre då en plats er tag I ett hushåll. Dag från dag Flite'igt där streta.
Då, om bara ett par år, Säkert är, vi det er spår, Att ni fru får heta.

N: r 1366. Knifvarne tvättas först rena, och se'n Skurar ni dem med trippelsten. Därpå de sköljas och torkas sist. Det är rättaste sättet förvisst.
Muntra fruarna.

N: r 1368. Se här ett enkelt medel, som jag med framgång användt mot små bruna fläckar, men kanhända att mina voro af mera »medgörliga» natur. I alla fall är det ju lätt att försöka. Hvarje a'fion tvättade jag mig i vatten, hvori under dagens lopp legat en bundt persilja, och b'ef efter en tid befridd från dessa m'ntre prydnad'e fläckar.
Karla Rönne.

N: r 1374. Sta-bäck: Enselbrekt Enselbrectsson; Inzeman; Valdemar Sejer, Erik Menveds farndom, Kung Erik och de fredlöse. Prins Otto; Lodbrok; Nils Dacke; Riger Järls söner; Carl Blink; Gustaf Wasa och hans söner; Karl och Sigmund; Gustaf II Adolf; G. Björnin; Junker Sven.
Karla Rönne.

N: r 1377. Vispa tvål i varmt vatten. Tag den rena borsten och fortsätt visningen med den. Drag med en kam bort dammet, som gömt sig i borsten. Sköli den i ljumt vatten, torka den i handduk, sedan mesta vätan urskakats. Ställ den att torka. Detta sätt är med framgång försökt.
Mina Iloinen.

N: r 1377. Man tar en mjuk och en hård borste, gnider in dem med såpa och tvättar dem, i det man gnider dem mot hvarandra. i ljumt vatten, hvori litet soda blifvit upplöst.
Karla Rönne.

N: r 1380. »Lea» låter en flicka reda sig bra genom att tänka, att hela publiken består af idel källhuvuden. — Tänk hvarje frång ni skall uppträda och går fram till pianot: då jag kommer samma väg tillbaka, är det förbi.
Karla Rönne.

Bal- o. Supédräkter
tvättas eller färgas af
ÖRGRYTE
Kemiska Tvätt- och Färgeri-Aktie-Bolag,
48 Kungsgatan 48.
GÖTEBORG.

Gahnelit
för munnens, svalgets och hudens m. m. vård
tillverkas under kontroll af Professor CARL SUNDBERG.
Öfverfettad
Gahnelit-tvål.
Ny, pillerad tvål, gör huden fin och mjuk.

Detta hjälper. så enkelt det är. ty man tvingar sig själf att taga saken gladt.

Mina Hoinen.

N:r 1387. Att köpa sig en liten gris, Är rätt och bra på många vis, Men hvem skall grisen väda? Jag detta vägar fråga. En jungfru vill på intet vis Numera väda någon gris, De akta sig nog, må veta, För allt, som kan dem smeta. Men kan ni grisen låa Att födan till sig bära Och ståda själf stt hus, Köp gris då helt burdus. Møster Emma.

N:r 1388. Les sylphes af G. Backmann. Fleurs du printemps af Herm. Behrens. Pianistens favoritallum. Mina Hoinen.

N:r 1389. Låt dottrarna lära sig sticka och sy, Och byka och baka de böra ej sky, Och sköta ett hushåll Till punkt och till pricka, Det borde nu lära sig Hvarje flicka. Och spela och sjunga, Och talmod ha. Och bli de se'n gifta, Så få de det bra. Och lär dem arbeta, Så kunna dem sedan, Som pigorna bruka, Ej pigorna stuka. Och se'n de ha lärt, Hvad till hushållet hör, Så ganska förståndigt Som mamma ni gör. Om äfven ett yrke ni Låter dem lära. Ty kunskaper ä' ju Ej tunga att bära. Och få de se'n ej Någon make så rar, De sköta sig själftva I all sina dar.

Muntra fruarna.

N:r 1390. Gödeckes Edda anses bättre, enligt vår största författarinns utsago. Karla Rönne.

N:r 1391. Hvad skall ni hitta på Till julkapp åt en stackars herre? Som både han och ni dess värre Ä' kinkiga just båda två, Är det ej lätt att något hitta. I bodarna gå strax och titta, Ni kanske finner någon sak. Som är i hans och eder smak. Om musikalsk han tycks vara, Så har ni flöjter, pipor rara, Trumpeter, blommor, positiv. Nånting af detta honom gif!

Muntra fruarna.

N:r 1391. Rökbröd, snidadt eller glödritadt, nyckel- eller cigarrskåp, tidningshållare, kort- och markskrin, en vacker fotografiram o. s. v.

N:r 1391. Därtill direkt uppfordrad, får jag väl söka krysta fram ett svar, fastän den frågan ingalunda är lätt att besvara. Beror ju på, om »herren» är pappa, onkel, bror, fästman, »kusin» eller »gubbe» — till frågarinnan! Af handarbeten finns ju en massa, utom de af er uppräknade, såsom dukar, borstväsor, tidningshållare, morgontofflor, »vättåpsar» m. m. Sedan ha vi träsnideri- och glödringensarbeten, såsom fotografiramar, skrifttyg, bokpärmar, spelkortsådor o. dyl. Vill ni använda saker, som ni ej själf arbetat, finns ju mycket smätt och godt, som man lättast kan välja, då man kommer i en butik. Hvad sägs om ett dussin näsdukar med broderade namn och dito omslag? Som sagdt: det är svårt råda, då man ej känner personen och omständigheterna.

N:r 1392. Jo, kvinnor antagas nog som extra telegrafister. dock vet jag ej några särskilda kompetensvillkor utom vanlig allmänbildning samt kunskap i telegrafi. Detta senare kan ni lära er på 2 å 3 månader, hjälpligt åtminstone. — En sådan plats kan vara lika fördelaktig vid enskild som vid statens järnvägar. De förra betala ju olika, men där är nog lättare komma in. Lönen är väl i allmänhet omkring 60 kr. i månaden, men tjänstgöringen är ofta sträng, fördrar goda nerver.

N:r 1392. Kvinnliga biträden finnas visserligen vid både statens och enskilda järnvägar, men är det mycket svårt att numera bliu antagen. Bäst att inlämna ansökan till Kongl. Järnvägsstyrelsen i Stockholm, ty jag tror ej att det är lönt fö söka vid enskilda. — Kunskaper som erfordras äro: 6 tje öfre klass, eller därmed jämförlig skolbildning.

H. E. EKSTRÖMS PATENTERADE JÄSTMJÖL ÄR BÄSTA OCH ÄLDSTA JÄSTPULVRET ÖREBRO KEM. TEKN. FABRIK.

N:r 1396. Fotogen brukar vara mycket bra. Bestyck den ofta och rikligt därmed under några dagar — kan den helt och hållet läggas i oljan, dessbättre — När så rostén upplöses, skura bort den med skursten eller dylikt, blöt på fotogen och skura, tills spiseln blir ren. Pelle.

N:r 1296. Gnid strykugnen några gånger med fotogen och salt, därefter med fin smärgel. Olga.

N:r 1396. Försök att medan ugnen är varm bestycka den med stearin eller hvitt vax. Gnid sedan med en yllepapp, doppad i salt. Karla Rönne.

N:r 1397. Se mitt svar till n:r 1207. Karla Rönne.

N:r 1397. Edra golf b'i »ländande hvita», Om ni stryker dem med krita. Muntra fruarna.

N:r 1397. Låt sku a goliven med vanlig fin skursand och en granriviska. Soda, klor — Rack och säpa göra golven grå. Sunlighttvål är då bättre och efterlämnar ej s. k. skurlukt. Olga.

N:r 1398. En fint utstyrd tidskrift, med utmärkt godt innehåll samt fina illustrationer är: »The Ladies Home Journal». Pris pr år 5 kr. Kungsholmsbo.

N:r 1398. Ja, åtskilliga — i närmaste bokhandel kunna profnummer erhållas. Olga.

N:r 1399. »Förlåt mig», komedi i en akt af Emelie Lundberg, och »Proverba», begge spelade å Dramatiska teatern; dessutom ännu ett par enaktare: »En förlöfnings» och »För tidigt», den senare, tror jag, har till författare skådespelaren Anders de Wahl. Olga.

N:r 1400. Det tillhör väl fästmannen att för sina föräldrar föreställa fästmon. Olga.

N:r 1400. Skrif till hans pappa och mamma Gör det gärna med samma. Tala om hvem ni är och säg. Att ni vill göra så liflig hans väg. Bli deras lydigta dotter alltjämt. skrif det med allvar och alls intet skämt. Muntra fruarna.

N:r 1400. Till er blivande svärmöder bör ni skriva. Bed om en liten plats i hennes hjärta, nämn något om, att hon ej skall vara ond på er för det ni röfvar bort det käraste hon äger, nämligen hennes son. Møster Emma.

N:r 1402. Hvem som helst kan bliu medlem i Veritas' Stockholmskrets blott han (eller hon) är redo att uppfylla de kraf, som ställas på medlemmarna i detta ungdomssällskap: 1) att vara fullt sig själf; 2) att äga en sådan själs frihet, som kommer en att kunna hysa aktning för andras, med osminkad tro och öfvertygelse, uttalade åsikter; 3) att såsom aktiv medlem mel allvar och intresse och eter bästa förmåga verka för spridandet af Veritas' ider, förmåligast bekämpande den materialism, som förkväver alla andliga intressen. — Vidare fordras endast att hafva hunnit 17 års ålder samt vilighet att e. lägga en års afgift af kr. 5.00. Man bör anmäla sig till inskrifning hos sällskapets ordf., herr Yngve Larsson, Nybrogatan 58. Veritasm medlem.

N:r 1403. Starkast och varaktigast blir en krokad eller virkad sparkmatte, hopsatt af längder i två färger och med frans vid ändarna. Eljes är det ganska praktiskt att sy något enkelt broderi (korsstyg) på kulört javastramalj och sedan fordra den. Olga.

N:r 1404. I tapisseri-affärer kan man få välja på olika slag. Reseda.

N:r 1406. »Nya Hushållsskolans», som förestås af fröken Hedda Cronius är mycket omtyckt. Dessutom öppnades för ett år sedan af en fru Liljekvist en »Husmoderskola». Prospekt erhålles från Fredrika Bremer-förbundet. Olga.

N:r 1408. Lapparna u klipplas i form af stjärnor, som med kulört silke hopslaguetteras till en soffkudd. Mina Hoinen.

N:r 1408. Smälappar af kläde kan man använda till ett slags mycket lättväfda mattor. Ett prof kan ni få af fru Emma Andersson, Björstad, Kuddby. Møster Emma.

N:r 1408. Fannes det tillräckligt med lappar, kunna de nog användas till en matta, om de hopsätts i fyrkanter, turgor eller dylikt. På hvar och en sys några blommor eller annat broderi. Eljes till ljusstaksmattor, lampmattor o. dyl. småsaker. Olga.

N:r 1409. Läs »Kristi lifsgärning» af P. Wallin. Ada.

N:r 1409. Begrunda först under bön 1 Kor. 2:14 och 2 Kor. 10:5. Läs sedan: »Det är fullkomnad» af T. H. S., Fosterlands-stiftelsens förlags Expedition, och ni skall få välsnelse. Finsk präst.

N:r 1409. Zilla tillrådes skaffa sig Rosenii skrifter, som på ett enkelt, men djupgående sätt, behandla denna viktigaste af alla frågor. Säkrastr efterhöra dem i Fosterlandsstiftelsens bokhandel vid Mästersamuelsgatan i Stockholm. Tora.

N:r 1409. Läs Luthers förklaring öfver galateebrevet! Antwort.

Märkvärdigt

om man ej vid behof af Visitkort, Kautschukstämplar, Sigill, Korta varor m. m. rekvirerade dem där de erhållas bäst, näml. från JOHN FRÖBERG, FINSPONG. Illustrerade priskuranter gratis, ej franco.

TIDSFÖRDRIF

KVADRAT-PALINDROM.

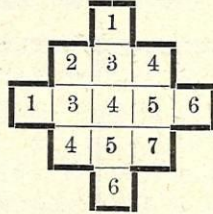
Table with 4 columns and 4 rows of numbers: 1 2 3 4, 1 2 3 4, 2 5 6 7, 3 6 8 9, 4 4 7 9 3

Orden (rättfram) beteckna: 1) fisk, 2) mansnamn, 3) adverb, 4) väfnad.

Orden (omvända) beteckna: 1) ljud, 2) arbete, 3) vatten, 4) mansnamn. MøSTER LISA.

EN NÖT.

Tillåt mig att bjuda På tre rara saker Från min lilla täppa. Ack, det hela är ju Anspråkslöst och ringa, Blott en nöt att knäppa.

Siffrorna utbyttas mot bokstäfver och dessa ordnas så, att de hvarandra motsvarande väg- och lodräta raderna gifva samma ord.

DRIFVA.

REBUS.

u u d r a l l a

SALLY.

OMKASTNINGSGÅTA.

trug nöp = växt. in is ros = kompositör. pels dana = promenadplats. sup nu ten = romersk gud. fe mule = flod. ost rö form = växtämne. se må erik = folkslag. rast di redd = romanförfattare. ida tu rö = titel. mia en = fruntimmersnamn. tod fiol = mansnamn. Begynnelsebokstäfverna = hvad Idun vill ha. Slutbokstäfverna = hvad Idun vill ge. BLENDA.

KÖP 4711. RHEIN-VEILCHEN (RHEN-VIOLETTE) Äterger naturtroget vloblommans doft. Försäljes af alla välsorterade parfymhandlande å kr. 2.25, 3.- och 4.50 per flaska. Generalagent i Sverige för Parfumerie 4711, Köln, EMIL BOSTRÖM, Norrlandsg. 29, Stockholm.

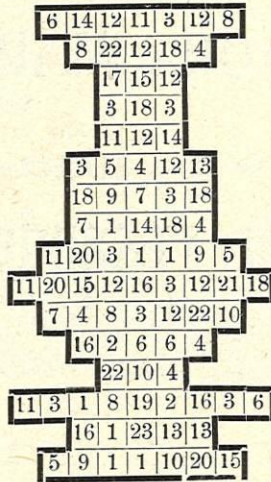
KONSONANTFÖRÄNDRINGSGÅTA.

Med F. Det är ej rådligt att med en sådan I vinternatten ett möte få. Jag tänker icke beskrifva vädan, Men säger blott: det kan illa gå.

Med L. Hvd alltid passar i alla väder. Så uti mulen som solklar tid, I både hälgdags- och hvardagskläder För både jätte och invalid.

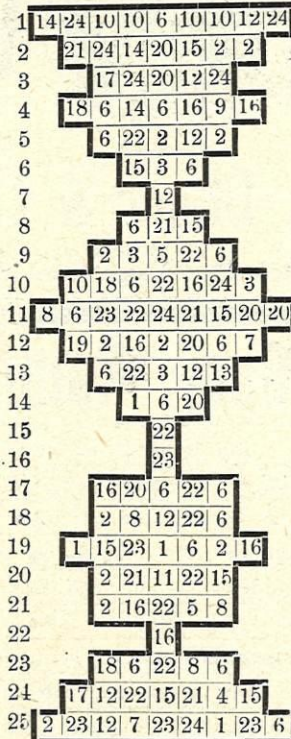
Med M. Om så en resa till sjövi göra, Och ej ha brådtom ett enda grand, Så kan vår ångbåt direkt oss föra. Hän till en stad i ett annat land. MøSTER LISA.

ARITMOGRYF.

Namn å 16 svenska järnvägsstationer. Midträden: en konungs valspråk. GURLY G.

ORDSPRÅKSARITMOGRYF.

- 1) Italiensk författare. 2) Ett stånd. 3) Kontorstärm. 4) Profet. 5) Musikterm. 6) Kvinnonamn. 7) Vokal. 8) Afliiden konung. 9) Verb. 10) Stad i Ryssland. 11) Adjektiv. 12) Naturfenomen. 13) Mansnamn. 14) Skadedjur. 15) Konsonant. 16) Konsonant. 17) Kvinnonamn. 18) Ett af konungamektens imponanta emblemer. 19) Lockbete. 20) Produkt af hampa. 21) Substantiv. 22) Konsonant. 23) Musikinstrument.

Cloettas Bröstkarameller,

tillverkade enligt läkare-recept, äro absolut de mest välgörande för hosta och heshet. — OBS.! Hvarje karamell är stämplad »Cloetta». — Erhållas hos alla specerihandlande.

24) Stad i Italien. 25) Pastorat. Äro småorden rätt lösta, bilda bokstäfverna, hvilka infalla i den lodräta mellersta radens rotor, ett o-d-spåk. MøSTER VENDELA.

ORDGÅTA.

3 a-5 e-1 i-2 k-3 l-2 m-3 n -2 t-1 w-1 x-1 y-2 å-1 ä-2 ö. Af ofvanstående bokstäfver bildas 5 ortnamn. Är den rätta lösningen funnen, så gifva dessas begynnelse- och slutbokstäfver namnen på en stad och en provin i Sverige. 1) köping i Sverige; 2) stad i England; 3) järnvägsstation i Sverige; 4) insjö; 5) europeisk stat. MIA.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 103—104.

AKROSTIKON-CHARADEN: Skodon, kos, ond. CHARADEN: par, knappar, pank.

LOGOGRYFEN: Bulldoggen: bud, dugg, blod, eld, noll, unge, lugg, guld, bollen, gul, lunden, bulle, lo ugn, lod, luden, bonde, glob, ull, bod.

LOGOGRYFEN: Transvaal: start, lava, Sala, Ran, trana Atlas, al, last, Sara, rast.

ARITMOGRYFEN: Pisa, Roma, Aken, Arno: 1) plättar, 2) Simplon, 3) fästman, 4) japanes, 5) Marokko 6) ankstek, 7) odalman.

BOKSTAFSUPPGIFTEN: 1) Nikodemus, 2) Konkordia, 3) teoretisk, 4) musiksolo.

PARAGRAMMET: Generalpostdirektör: 1) gäst-fri-het, 2) eld-gaf-fel, 3) Ny-slott, 4) ek-oxe, 5) ro-te-man, 6) and-akt, 7) löf-ko-ja, 8) påsk-af-ton, 9) ord-för-råd, 10) sorg-lös-het, 11) tjur-skäl-le, 12) dum-bom, 13) In-ger-man-land, 14) ros-en-sten, 15) efter-kälke, 16) kom-mun, 17) tal-is-man, 18) örn-näsa 19) rak-knif.

BREFLÅDA

Öije. Slik urvattnad bonderomantik verkar allt för mycket af — ett svunnet århundrade. Babuin. Nej, sådan »döddansarpoesi» tilltalar oss ej. Faust. Den lilla dikten är ju vackert och poetiskt tänkt, men ej formelt oklanderlig. Sutraderna rimma icke t. ex. S-m. »Främlingar» antagas. Tack och vänlig nyårshälsning! Vivi. Det shoppet var alldeles för långt för edra ännu otränade krafter. Mascol. Ömoget. N. N. Tack för vänligheten, men kan ej användas. RED.

Svarta och kulörta Sidentyger samt finare svarta och kulörta Ylleklädningstyger billigast hos August Carlson Försäljningsmagasiner: 50 Vesterlånggatan 50 och 61 Drottninggatan 61.

Husmodrar!
Spara
 är lösen för hvarje husmoder med en begränsad hushållsspenning!
 Huru göra en verkligt stor besparing? Jo, använd den i Edra hushåll Pellerins Margarin, Göteborg, som är bäst, drygast och billigast!

H. G. Söderbergs
 Import-Aktiebolag.

Äkta Marie-Briquetter.

Kontor: **Slussplan 63 A.**
 (Räntmästarehuset)
 Allm. Tel. 25 82 & 4 51.
 Riksk- 5 75.

Clara Fabriks

Stearinljus

Lotten Ljungdahl.
 Hvitvaruaffär
 9 Malmsskölnadsgatan 9.
 Allm. Telef. 10614.
 Beställningar emottagas å all slag sömnad, äfven då tyg in lämnas.

Grand Hôtels
 eleganta
 RESTAURANT, CAFÉ och FESTVÅNINGAR rekommenderas.
 Déjeuners, Diners & Soupers à prix fixe och à la carte.
 Taffelmusik.

Zenith.

Den som endast några gånger använt Zenits utmärkta Gräddmargarin, torde snart nog ha erfarit, att endast det finaste och friskaste mejerismör därmed är jämförligt.

Fru Sofia Larsson, Jönköping.
"ÖRTMIXTUR" för magsjukdom.
 Har rönt exempelvis framgång. Flera tusen människor välsignade den. Rekommenderas af läkare och barnmorskor 6 fl. på en sats kosta 4: 40 pr sats Sändes på järnväg mot effektkraft, på båtar endast då den är förut betald. Uppgif den sort, som önskas af de tre sorterna. Endast hel sats sändes.
 Nr 1. Hellösande för kronisk förstoppning, magkatarr m. m.
 Nr 2. Hållösande för magsyra, kolik, gallsten m. m.
 Nr 3. Bindande för tarmkatarr, diarré m. m. — Jönköping i januari 1899.
 Rikstelefon.
 Sofia Larsson, Östra Storgatan 63, Jönköping.

Göteborgs KEX.

Züricher-Sidentyger

till fabrikspriser franko och tullfritt från 50 öre pr meter till kr. 20.

GROSSE & BLACKWELL, LTD
 LONDON.

Etablerad 1708. Hefveverantörer till H.M. Drottningen af England.
PICKLES, SÄSER, MARMELADER.
 erhållas hos alla större speci-handlare inom riket.

AGRA MARGARINFABRIK,
 STOCKHOLM,

levererar alltid kärnfärskt

— **Grädd-Margarin.** —

För resande till Stockholm

rekommenderas Pension Continentale, 44 Vasagatan, hörnet af Kungsgatan, såsom en angenäm bostad under både kortare och längre vistelse i hufvudstaden. Rum med elektrisk belysning från kr. 2:— till högre priser. Matsal för resande finnes i hotellet. Omnibus möter vid Centralstationen.
 Telegramadress: Bayoud, Stockholm. Rikstelefon nr 1689, Allmänna Telefon nr 633.
 Högaktningsfullt
C. Bayoud,
 f. d. 10-årig innehafvarinna af Hôtel Continental i Stockholm.

GEFLE MANUFAKTUR-AKT.-BOLAGS

Oblekta, Blekta och Färgade

Skyddsstämpel.

VÄFNADER

försäljas i parti från kommissionslagret
 i STOCKHOLM hos **ADOLF BODELL.**

F. Uhnér & C:o,

Utsökt sortiment af
Möbелtyger, Gardiner,
 Portiärer, Borddukar, Mattor
 — Etablerad 1866 —
22 Fredsgatan 22.
 — Reelt och billigast —
 Proofer utlämnas till landsorten.

Ohoj, kamrater, sen hit!

Det är nu ett sedan länge erkänt faktum, att **KAMRATEN**, Illustrerad tidning för Sveriges ungdom, står främst bland vårt lands ungdomstidningar. Först och sist söker den att verka för en varm fosterländsk kamratanda mellan nordens ungdom, och dess bemödanden i denna väg har år från år krönts med allt större framgång, hvarpå Kamratförbundet, Kamratmärket, den stora svensk-norsk-finska Kamratkorrespondensen utgöra glädjande bevis. Kamraten utkommer med två sextonsidiga nummer i månaden och till jul ett extra omfattande och präktigt utstyrt julnummer, sysselsätter sig med allt, som kan bilda och roa den uppväxande ungdomen, gossar lika väl som flickor, underhåller och förströr på lediga stunder, för omringning i vetenskapens och fantasiens riken, gifver beständigt nya uppslag till sysselsättningar, idrott, lekar och slöjd.

En ny originalföljetong af Hugo Falk

— denne den svenske ungdomens populäraste författare — kommer att genomlöpa hela nästa årgång. Kamraten redigeras fortfarande af Frithof Hellberg och Johan Nordling samt kostar för helt år endast 3 kr.

Klappa nu om Pappa och Mamma

så att ni alla få

KAMRATEN

till

Nyåret!

Rekvirera proofer af våra nyheter i svarta, hvita & kulörta siden-tyger. Gediget urval till bal-, sälls-kaps- och promenad-toaletter. Sändas direkt till privatpersoner meter- & styckevis.

E. Spinner & C:ie,

Zürich, Schweiz

förr J. Zürners Sidenfabrik, äldsta Siden-etablissemnetet i Zürich, grundlagt 1825.

Godt nytt år

tillysnaka vi

alla våra annonsörer.

Iduns Expedition.

Kraft-Cvål-Fabriken

(Lagermans Kraft-Skär-Pulver)

i Jönköping

Ber härmed få äran tilllysnaka alla sina vänner och gynnare

Ett godt nytt år!

Aktiebolaget

Sundsvalls Handelsbank,

Gustaf Adolfs Torg nr 14,
 godtgör å sparkasseräkning 5 %
 Å hvarje bok kan lyftas intill kr. 1,000
 månaden utan särskild uppsägning.

Bankaktiebolaget

Stockholm—Öfre Norrland

Drottninggatan 6.

Hushållräkning 5 %.
 Kassafack till 15, 20, 25 kronor.

Sydsvenska

Kredit-Aktie-Bolaget,

Stockholm, Fredsgatan 24.
 (Fonder kr. 4,215,000)
 Deposition 5 %
 Kapitalräkning 5 %
 Sparkasseräkning 5 %
 Upp- & Afskrifning 3 %

Depositionsräkning

Räntegodtgörelse 5½ proc.

Aktiebolaget

Stockholms Diskontobank

Hufvudkontor: **REGERINGSG. 1**
 Afdelningskontor: **HÖTORGET 8.**

BRAND

FÖRSÄKRINGS
 AKTIEBOLAGET

FENIX
 JAKOBSTORG

Våla-Stolar.

Undertecknad får för den ärade allmänheten rekommendera sina välgjorda arbeten af alla sorters Stolar, såsom sals-, för-maks-, pinn- & gungstolar samt sals-, serverings- och nattduksbord m. m. Beställningar utföras skyndsamt och till billigaste priser. Illustrerad prisurant sändes, då enkelt porto bifogas.

Postadress:

J. LINDHOLM,
 Öster-Våla.

Sv. Panoptikon

Stockholm.

Största sevärhet.

Få svenska tidningar

kunna i afseende å mångsidigt, rikhaltigt och gediget innehåll samt snabba nyheter mäta sig med

Aftonbladets Dagliga
Landsortsupplaga,

hvilken därjämte är en of landets allra prisbilligaste dagliga tidningar.

Prenumerationspriset är nämligen, postafgiften inberäknad, endast:
 Kr. 5: 00 för helt år,
 „ 1: 40 „ kvartal.

Bland extraförmåner, som under år 1900 komma prenumeranterna till del, må nämnas ett värdefullt Porträtt- och Biografialbum öfver 1900 års Riksdags Andra kammare med tillsammans 230 porträtt.

Dessutom erhålla nytillträdande prenumeranter på minst ett halft år mot öfversändande af postkvittot till tidningens exp. gratis och portoifritt sig tillsändt.

dels allt hvad som varit införd på tidningens följtongsafdelningar »Hushållet och Köket» samt »För hemmet» — en bilaga på inalles nära 600 baksidor och omfattande bortåt 1,400 värdefulla köks- och hushållsrön;

dels allt hvad som varit införd af den i tidningen såsom följtong pågående äro-kursen i stenografi;
 dels slutligen den under år 1899 införda delen af den nu pågående, spännande följetongen »Victoriakorsen».

Prenumerera för år 1900!

Hos Frans Svanström & C:o,

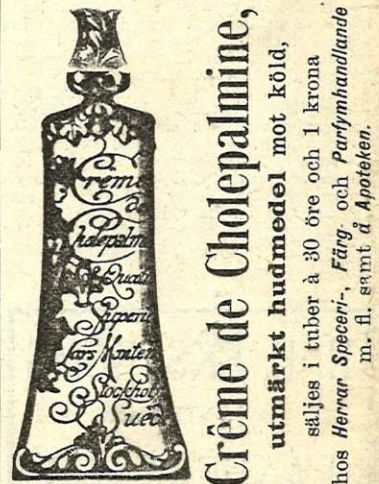
Myntgatan 1,
 Norrmalmstorg 1, Drottninggatan 9,
 Jakobstorg (Operahuset) samt
 Södermalmstorg 8,
 äfvensom i alla boklädor har utkommit
 å 1: 50:

Hemmets utgifter och inkomster.

Ny hushållsbok
 af Erk.

OBS! Denna hushållsbok, uppsatt efter praktiska principer, som i flera fall skilja sig från förutvarande, torde i hemmen blifva en hka passande som välkommen

nyårs-gåfva!

Crème de Cholepalmine,

utmärkt hudmedel mot köld, säljes i tuber å 30 öre och 1 krona hos Herrar Speceri-, Färg- och Parfymerhandlande m. fl. samt å Apoteket.

Ett godt och billigt bordssmör är

Mustads Taffel-Grädd.

Tillhandahålles äfven på 5-kilos lådor.